

Utopia

STUDENTAVISA I TROMSØ

Nr. 4, 11. juni 1990, 14. ÅRGANG

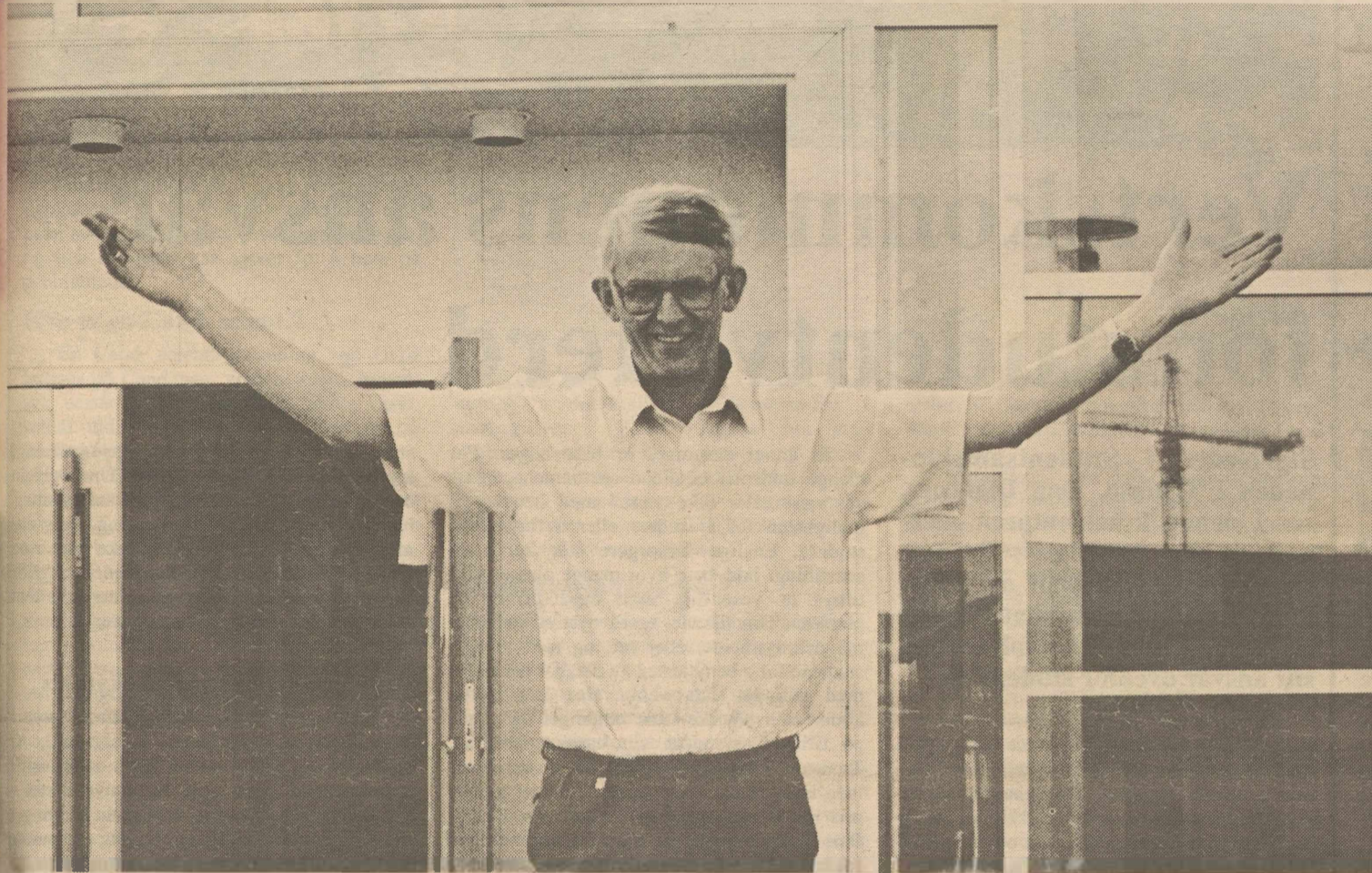
925 5

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
I TROMSØ

12 AUG 1993

Frykter kaos

Rektor Ole D. Mjøs slår oppgitt ut med armene: Som rektor ved landets eneste åpne universitet må han belage seg på en studenttilstrømning ved semestersart som langt overskrider Universitetets kapasitet.

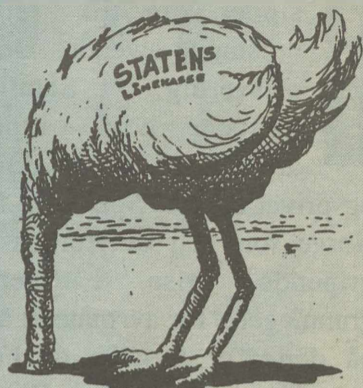
Tromsø landets eneste åpne universitet

Mange studenter i Tromsø frykter at Nord-Norges eneste universitet ved semesterstart vil oversvømmes av studenter som ikke har kommet inn på de nylig lukkede universitetene i Oslo, Bergen og Trondheim. —Vi risikerer at Universitetet i Tromsø blir et annenrangs universitet, sier Eirik Malnes,

studentrepresentant i universitetsstyret. Malnes er redd for at undervisningssituasjonen og studiemiljøet vil forverres radikalt. Rektor Ole D. Mjøs forstår studentenes bekymring, men tror ikke konsekvensene vil bli så dramatisk som studentene frykter.

Se sidene 6 og 7

Kronikk:

Utviklingen som snudde

Hvordan har studiefinansieringen utviklet seg fra de private kausjonistenes tid på tretti-tallet og fram til dagens lånekasse? Lars Jørgen Tvedt i Norsk Studentunions arbeidsutvalg ser nærmere på ordningen som har skapt tusenvis av velutdannede gjeldsslaver.

Se side 4

Aktiv dataforening

Tromsøstudentenes Dataforening er en av de mest aktive faglig/sosiale studentforeningene på Universitetet. En av foreningens målsetninger er å få flere jenter til å studere datafag.

Se side 11

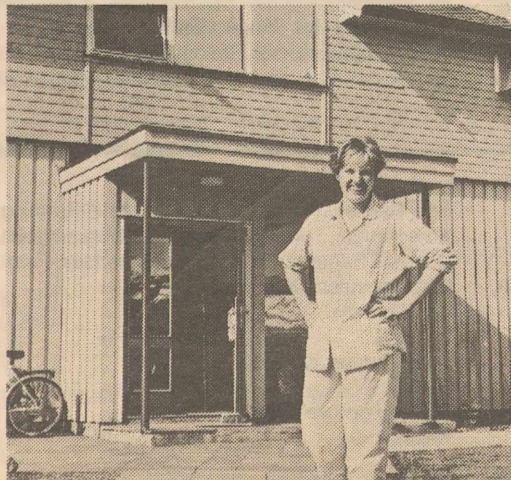
Chai Ling til Tromsø i august

Se side 5

“Drivhus-effekt”

Gerd Johansen er en av flere studenter ved Nordlysobservatoriet som må finne seg i nokså spesielle forhold på lesesalen: I februar ble temperaturen målt til 35 VARMEgrader. De uholdbare temperaturene er imidlertid ikke de eneste ankepunktene ved bygget. Trappen er livsfarlig og toalettene er en historie for seg selv...

Se sidene 8 og 9

Nytt håp for satelitt-kontrakt

Mye tyder på at Norsk Romsenter er i ferd med å endre holdning til prestisje-prosjektet det europeiske romforsknings- og teknologisenteret, Estec, ønsker å gi Universitetet i Tromsø. Norsk Romsenter har til nå nektet å godkjenne det. Argumentene har det vært så som så med. Etter at en delegasjon fra Universitetet besøkte Romsenteret i Oslo i slutten av mai, er mulighetene for et ja adskillig større. Universitetsledelsens kordestøtt mot Romsenteret har heller ikke gått upåaktet hen. --Universitetet i Tromsø har satt himmel og jord i bevegelse for å sikre seg kontrakten er omkvedet i Romsenterets ledelse, sier en av Oslofarene, Professor Ove Havnes, til Utopia.

Se side 10

Lukking

Universitet i Oslo lukket. Universitetet i Bergen lukket. Universitetet i Trondheim lukket. Universitetet i Tromsø åpent... Dette er situasjonen for tusener av nye studenter til høsten. Som det eneste universitetet i landet holder Tromsø fortsatt prinsippet om lik rett til utdanning levende. Dette er prisverdig: Samfunnet trenger høyt utdannet arbeidskraft både i offentlig og privat sektor. Spesielt i Nord-Norge som står overfor en dyptgripende krise i næringsgrunnlaget. En av måtene å bøte på dette, er å satse på høyere utdanning og forskning. Dette var også en av de viktigste grunnene til at Universitetet i Tromsø ble opprettet. Men hva gjør de bevilgende myndigheter når interessen for å ta utdanning er større enn noen gang? Jo, da settes lukking på dagsorden, og Utdannings- og Forskningsdepartementet kommer logrende med lukkingshjemler i hånden. Som landets eneste åpne universitetet må Tromsø til høsten forberede seg på storinnrykk av studenter som ikke har kommet inn andre steder.

Det er innlysende at et overfylt universitet ødelegger studiemiljøet, med de konsekvenser dette innebærer i form av dårlig karakternivå, øket sosial nød og frafallsprosent blandt studentene. Alle på universitetet har et klart ansvar for å gjøre en ekstra innsats for å ta i mot de nye studentene. Forskere må se utover sin vitenskapelige karriere, og studentene må ta sitt ansvar for å styrke studiemiljøet alvorlig.

Departementet må ta ansvar på sin måte; ved å øke bevilgningene til høyere utdanning generelt, og Universitetet i Tromsø spesielt. Men så langt ser det mørkt ut fra den kanten. At Utdannings- og Forskningsdepartementet, med Einar "Lucky Lukk" Steensnæs i spissen, ikke ser fordelene ved at så mange ønsker høyere utdanning, er en fallitterklæring for norsk utdanningspolitikk.

Vertskommunens ansvar for studentvelferd

Styreleder i Studentsamskipnaden i Tromsø, Dag Digernes, ser i denne kommentaren nærmere på hvordan Tromsø kommune, i egenskap av vertskommune for Universitetet, på en rekke områder ikke følger opp sitt ansvar ovenfor studentene.

Nå i vår har vi sett at Hovedstyret for Undervisning i Tromsø kommune har valgt å ikke prioritere et pålegg fra kommunestyret om å utrede graderte barnehagesatser. I vedtaket ble studenter nevnt særskilt, og det er andre gang hovedstyret blir bedt om dette.

Når vi tenker på vertskommune tenker vi ofte på tilbud som f.eks. kino, teater, utesteder, konserter, svømmehaller o.l. Vi tenker også på om det er lett å få bolig i kommunen og evt. hvor dyre disse er. Eller med andre ord, om vertskommunen er en stor eller liten by med de generelle tilbud som der finnes.

Hvor kan kommunen påvirke

På boligsektoren kan vertskommunen påvirke studentenes situasjon på flere måter. Ikke bare det private marked med det boligtilbud som tilbys der er viktig for studenter. Eksempelvis hadde man i Bergen en rekke kommunale leiegårder med leiligheter til en slik pris at studentfamilier kunne bo der. Disse har kommunen nå solgt, og leilighetene er omgjort til selveierleiligheter selfølgelig utenfor studentenes rekkevidde. Også Studentamskipnadens boligtilbud påvirkes av vertskommunen. Ikke bare på den måte at det behov kommunen (det private marked) ikke dekker, må samskipnaden søe å dekke. Også når det gjelder tilrettelegging av studentboligbygging kan vertskommunen spille en vesentlig rolle. Tomtespørsmålet er et godt eksempel. Ved søknader om statsstøtte til studentboligbygging, vil det fra departementets side bli lagt vekt på om man får gratis tomt av kommunen. Videre betyr lokalisering av boligene mye for de daglige reisekostnadene til studentene. Selvfølgelig vil også kostnadene med kjøp av og opparbeidelse av tomt påvirke utleiepris og standard på boligene.

Et annet eksempel er barnehager. For mange studenter er tilbud om barnehageplass et "være eller ikke være" med hensyn til muligheten for å studere eller å fortsette å studere. Enslige forsørgere står her i en særstilling. Ikke bare hvor mange plasser som tilbys er vesentlig, men også prisen på plassene. Om tilbudet er så dyrt at studenter må deltidsarbeide, eller rett og slett avbryte studiene for å benytte seg av det, har hensikten med tilbudet falt vekk. Her kan vertskommunen påvirke både omfanget og prisen på tilbudet gjennom sin barnehagepolitikk. Tromsø er her et eksempel på en kommune med både få og dyre plasser. Når det gjelder pris har vi eksempler på det motsatte i f.eks. Bergen hvor studenter uten ekstraintekt får friplass både i kommunale barnehager og i de barnehager kommunen driver i samarbeide med studentsamskipnaden.

Også når det gjelder idrett kan vertskommunen påvirke tilbudet til studenter. Et godt eksempel i Tromsø er den hallleie Tromsøstudentenes Idrettsforening må betale. Leieavgiften påvirker klart både kvaliteten og kvantiteten av det tilbudet som gis.

I tillegg vil jeg nevne et par andre områder hvor kommunen har ansvar for studenter. Etter Kommunehelseloven er studenter tatt med i beregningsgrunnlaget for statlige bevilgninger til primærhelsetjeneste i kommunen, og videre har studentene rett til sosialstønad i den kommunen de oppholder seg i.

Vertskommunen har ansvar

At kommunen har ansvar for studentene som oppholder seg der er hevet over enhver tvil. Uansett om kommunen har en bevisst holdning til det, påvirker kommunens politikk studentenes hverdag når det gjelder helt basale velferdsgoder, og har ansvaret for studentenes sosiale sikkerhetsnett og helse gjennom Lov om Sosial sikkerhet og Kommunehelseloven. Derfor gir det god grunn til bekymring når kommunen ikke tar spørsmål angående studenter alvorlig. Kommunestyret i Tromsø Kommune gjorde i høst et positivt vedtak sett fra studentsynpunkt. Man vedtok å pålegge Hovedstyret for Undervisning å utrede graderte betalingsatser. I vedtaket var studenter nevnt særskilt ut i fra den erkjennelse at

studenter er en spesielt svak gruppe hva angår kjøpekraft. At Hovedstyret for Undervisning da ikke velger å prioritere denne saken, etter å ha blitt bedt om det for annen gang, viser etter min mening at kommunen ikke har noen generell politikk hva angår studenter. Eller sagt med andre ord; Kommunen har ikke tenkt på hva slags ansvar det innebærer å være et utdanningsenter!

Universitetet bør være bekymret

Ikke bare for studentsamskipnaden som tross for stadig synkende bevilgninger fra staten prøver å gi et så godt som mulig velferdstilbud, men også for universitetet er det grunn til bekymring. Etter min mening er det liten grunn til tvil om at tilgang på rimelige boliger, barnehageplass m.m. til studenter, har stor betydning for universitetets muligheter til å gjøre sin jobb; nemlig å utdanne forskere og godt kvalifisert arbeidskraft til offentlig og privat sektor. Universitetet må derfor også komme på banen og gjøre felles sak med studentene.

Jeg vil til slutt understreke at Tromsø's ansvar som vertskommune også er et ansvar for landsdelen. Universitetet er ikke satt til tjene Tromsø alene. At ungdom fra hele landsdelen finner det mulig å kunne studere og å ta sin utdanning i Tromsø er et spørsmål som angår Nord-Norge som sådan. Derfor er det så viktig å understreke at Tromsø må ta sitt ansvar alvorlig. Hvis ikke misligholde Tromsø sin oppgave som vert for Nord-Norges eneste Universitet. Det burde gi mange god grunn til bekymring.

Hva må til?

Det er ikke nok at kommunens ledelse oppvakte stunder kommer med gode idéer og forslag. Kommunen bør komme i dialog med Universitetet og Studentsamskipnaden for å se på hvordan kommunen best mulig kan legge forholdene til rette for alle studentene som kommer til byen. Der hvor det er mulig for kommunen å gjøre en innsats, bør kommunen forplikte seg til dette, og de avdelinger som skal gjøre arbeidet må bli gjort kjent med kommunens prioriteringer.

Av Dag Digernes

Utopia er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisa kommer ut 10 ganger i året, og gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden i Tromsø.

Redaksjonen er valgt på politisk uavhengig grunnlag.

Redaksjonens adresse er:
Utopia - Studentavisa i Tromsø, Postboks 678, 9001 TROMSØ, Telefon (083) 44 283.

Ansvarlig redaktør:
Arve Bartnes

Redaksjonssekretær:
Bjørn Joachimsen

I redaksjonen:
Britt Bakkehaug, Gry Berntzen, Asle Rønning, Arne Hauge, Tore Vik, Ole Jacob Hanssen (foto), Oddgeir Sagerup (foto), Morten Hansen (foto).
EDB-konsulent: Kai Friis.

Lay-out:
Arve Bartnes, Kai Friis

Sats og ombrøking:
Kai Friis

Trykk: Bladet Tromsø

Opplag:
4000 eksemplarer.

Annonsepris:
kr. 4 pr.sp.mm. (Rabatt på store annonser.)

Neste annonsedeadline:
18. mai 1990

Neste nummer av Utopia
kommer i slutten av mai

Sivilingeniørene kommer -Er Cand. Scientene på vei ut?

Fagdebatt:

For HUFFDA (Hovedfagstudentene i datafags interesseforening): Asbjørn Sætran og Sigrud Steinholt Bygdås

I 1987 startet Universitetet i Tromsø (UiTø) med utdanning av sivilingeniører innenfor en del fagretninger, deriblant datafag. Høsten 1991 starter det første kullet av studenter på den avsluttende diplomoppgaven, og ved årskiftet 91-92 er de første sivilingeniørene klare for arbeidsmarkedet.

Innenfor datafag er situasjonen den at antallet Cand. scient. (hovedfags-) studenter vil bli redusert i takt med at de første sivilingeniørkullene går i gang med diplomoppgavene. I denne artikkelen ønsker vi å peke på det uheldige ved denne utviklingen, og hva vi mener kan gjøres for å bøte på problemene.

Hva er en Cand. scient.?

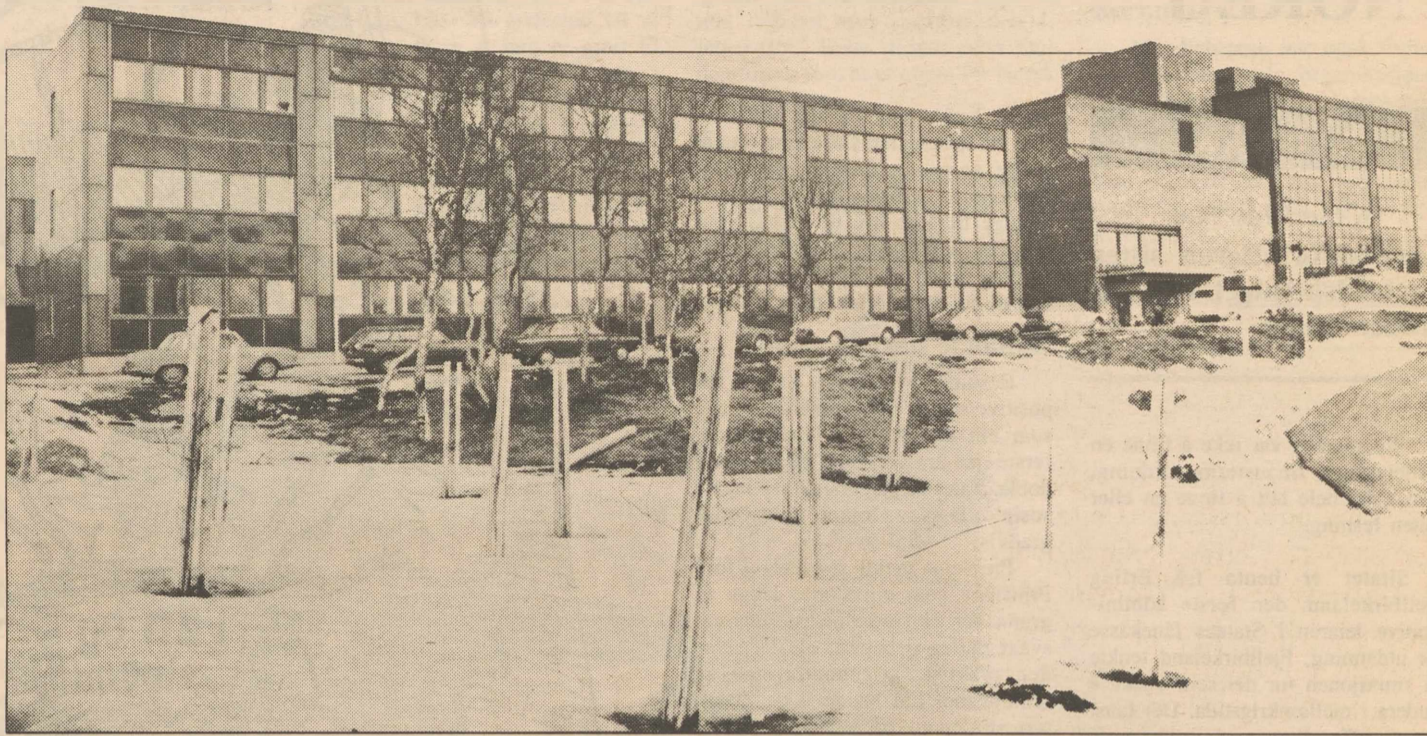
En Cand. scient. utdanning ved UiTø bygger på Cand.mag. graden, som i hovedsak består av kurs (emner). Selve Cand. scient. utdanningen tar et og et halvt år, og består av et halvt år med kurs og en oppgave på et år. Tilsammen ligger det altså fem års studier bak en Cand. scient. grad. Det er eget opptak til studiet, og for å få adgang må man ha en bestemt sammensetning av datafagskurs under Cand. mag. graden. Cand. scient. utdanningen er ment å være en grunnleggende forskerutdanning, samt å gi faglig grunnlag for undervisning og praktisk anvendelse av faget. Kandidater med denne utdanningen i datafag fra UiTø har for en stor del valgt å bli i landsdelen (60 av 70 uteksaminerte kandidater), og jobber med forskning, med undervisning og i næringslivet.

Sivilingeniørutdanningen ved UiTø består av fire år med ulike kurs, etterfulgt av en oppgave avgrenset til et halvår, tilsammen fire og et halvt år. Størstedelen av kursdelen utgjøres av obligatoriske fag som skal sikre en bestemt bredde, mens en mindre del er valgfag. Oppgavedelen (diplomoppgaven) skal gjennomføres innenfor en streng tidsramme, primært i samarbeid med en bedrift eller forskningsinstitusjon utenfor UiTø. Målet med studiet er å utdanne kandidater som kan være med å utvikle ny teknologi i industrien.

Hovedforskjellen mellom de to utdanningene ligger i utforming og lengde på oppgavene. Cand. scient. studentene har tradisjonelt fått rundt formulerte oppgaver, og mye av arbeidet med oppgaven har derfor ligget i avgrensning og presisering av oppgaven. Denne oppgaveformen gjør det vanskelig på forhånd å beregne hvor lang tid som vil trenges. Det er derfor ikke uvanlig at arbeidet med oppgaven strekker seg både et halvt og ett år ut over normert studietid.

Sivilingeniørstudentene vil få presist formulert oppgaver som skal gjennomføres på et halvt år. De to oppgaveformene vil øve opp forskjellige evner hos studentene. Cand. scient. oppgavene øver opp studentenes evne til å jobbe selvstendig med en uklar problemstilling, mens sivilingeniør-oppgavene vil øve opp studentenes evne til å jobbe med en konkret problemstilling innenfor strenge tidsrammer.

Den første vil typisk være nyttig innenfor forskning, mens begge vil være

nyttige i forskjellige sammenhenger i næringslivet. Dette stemmer bra med studienes målsetninger, nemlig at Cand. scienter skal kunne jobbe med forskning og praktiske anvendelser av faget, mens sivilingeniører primært skal konsentrere seg om de praktiske anvendelsene.

Hvorfor sivilingeniører?

Hvorfor utdanne sivilingeniører når Cand. scienter kan løse de samme oppgavene, og andre i tillegg?

Flere momenter kommer inn her. Den obligatoriske fagsammensetningen i kursdelen av sivilingeniørstudiet sikrer uniformitet, du vet hva du får. Ut fra vurderinger av hva det til enhver tid er behov for i næringslivet kan Universitetet legge inn fag som dekker nettopp disse behovene, og være sikret at kandidatene tar dem.

Arbeidet med oppgaven sist i studiet forventes å skape bedre kontakt mellom næringslivet og UiTø. Tradisjonelt har det vært liten kontakt, noe som har gjort det vanskelig å få formidlet den kunnskap som bygges opp innenfor universitetet ut til næringslivet, forskningsinstitusjoner og samfunnet forøvrig.

Den faste kurssammensetningen i kursdelen og den strengt avgrensede oppgaven gjør det enkelt å kontrollere kandidatproduksjonen. Det blir et mye klarere forhold mellom det som settes inn av ressurser og det som kommer ut av ferdige kandidater. Dette er viktig i forhold til den overordnede målsetningen om å øke andelen av personer med høyere teknologisk utdanning i næringslivet i landsdelen.

Det er videre et faktum at tittelen Sivilingeniør er velkjent i næringslivet. Cand. scient. tittelen er forholdsvis ny, og ikke i samme grad kjent. Dette har vært et problem for Cand. scienter som har ønsket å jobbe i næringslivet. Næringslivet har ikke visst hva utdanningen inneholder og hva kandidatene kan brukes til. Dette har til en viss grad bedret seg i den senere tid.

Hvorfor Cand. scienter?

Når det er alle disse fordelene med sivilingeniørene, hvorfor utdanne Cand. scienter?

Da må vi tilbake til det Cand. scienter er utdannet for i tillegg til det å kunne bruke faget i praktiske anvendelser, nemlig å forske og

undervise. Dette er oppgaver som sivilingeniørene i utgangspunktet ikke er utdannet for å løse.

Etterhvert som informasjonsteknologi kommer inn i flere og flere sammenhenger blir datafag viktig for stadig flere. Innenfor de fleste utdanninger vil det være behov for et større eller mindre innslag av datafag, og dermed også behov for lærerkrefter. Dette gjelder så vel på videregående skoler og høyskoler som på Universitetet. Det er også viktig at det finnes personer til å drive forskning, både grunnforskning på Universitetet for å etablere ny kunnskap, og anvendt forskning på forskningsinstituttene for å finne anvendelser for ny kunnskap. Næringslivet har dessuten som nevnt oppdaget fordelene med at Cand. scienter har erfaring fra arbeid med, og konkretisering av, større problemstillinger.

Det er med andre ord et stort behov for stadig tilførsel av kandidater med Cand. scient. utdanning.

Når krybben er tom...

I det siste har det kommet klare signaler om at utdanningen av Cand. scienter i datafag vil bli redusert etterhvert som sivilingeniørstudentene kommer opp på oppgavenivå. Den begrensende faktor er først og fremst veiledningskapasitet. Datafag har blitt tilført stillinger for spesielt å ta seg av sivilingeniører. På grunn av omstendelige tilsetningsprosedyrer og liten rekruttering utenfra har dette ikke gitt noen økning i det totale antall personer som kan ta på seg veiledningsansvar. Antallet slike ansatte er omtrent det samme som i 1985. Ressurser er dermed i realiteten overført fra utdanning av Cand. scienter til utdanning av sivilingeniører.

Det tas opp et fast antall sivilingeniørstudenter hvert semester, og disse er garantert plass på kurs, og oppgave når de kommer så langt. Det finnes ingen tilsvarende forpliktelser knyttet til Cand. scient. utdanningen. Opptaket reguleres hvert semester etter hvor mange veiledere som er ledige. Når en fast andel av ressursene er bundet opp i sivilingeniørutdanningen, blir Cand. scient. utdanningen en salderingspost.

Måten man beregner opptakskapasiteten til sivilingeniørstudiet på, hvor det tilsynelatende ikke tas hensyn til vakanser og forskningsfri, kan forsterke denne tendensen ytterligere.

Cand. scient. utdanningen i datafag ved UiTø har til nå hatt veldig bra rekruttering, med ventelister for opptak. Dersom ungdom som begynner på Universitetet ser at utdanningen blir nedprioritert i forhold til en annen, vil det vel ikke være uventet om de tar hensyn til dette når de skal velge utdanning. Dette kan ytterligere forsterke effekten av reduksjonen i utdanningen av Cand. scienter. Rekrutteringen til studiet kan bli borte, og i neste omgang blir produksjonen av ferdige Cand. scienter i datafag ennå mindre. Hvem skal da rekrutteres til forskning og undervisning? En slik utvikling er landsdelen på ingen måte tjent med!

Hva nå?

Vi har i det foregående vist at produksjonen av en type kandidater som er viktige for landsdelen er i ferd med å bli redusert ved UiTø. Før et problem kan løses må imidlertid de det angår erkjenne at det foreligger et problem. Det håper vi å ha oppnådd med denne artikkelen. Nå gjenstår det for Universitetet i Tromsø å være seg sitt ansvar bevisst, og sørge for at videreføringen av sivilingeniørutdanninga ikke går ut over eksisterende, verdifulle studietilbud.

Et forhold man kan se på, er om det kan være mulig å korte inn behandlingstiden ved ansettelser. Det kan i dag gå opp til to år fra en stillingsbetenking blir vedtatt og til noen er ansatt i stillingen. I perioder med flere ledige stillinger, noe som ikke er uvanlig for datafag, er det dermed stor forskjell mellom teoretisk og virkelig veiledningskapasitet.

Et annet forhold man kan se nærmere på, er beregningen av opptakskapasitet til sivilingeniørstudiet. I dag brukes forholdstallet fem studenter pr veileder. Dette forholdstallet brukes så direkte for å finne opptakskapasiteten. Vi stiller spørsmålstegn ved om dette er et realistisk tall når man tar hensyn til slike faktorer som at det i perioder vil være vakanser i stillingene, og at de ansatte har krav på forskningsfri. Når slikt inntreffer kan veiledningskapasitet måtte overføres fra Cand. scient. studiet for å dekke opp det som mangler.

Sosialtjenesten

Ta kontakt hvis du trenger råd og veiledning ved personlige og sosiale vanskeligheter eller studieproblemer som ikke er faglige.

Du kan også be om informasjon av forskjellig art og få vite hvor du skal henvende deg i helse- og sosiale spørsmål og juridiske saker.

For norske studenter:
Sosialkonsulent Ann Torunn Olsen

Kl. 09.00 - 15.00 alle dager untatt torsdager.
Social consult for foreign students:
Ane-Marie Hektoen
The office is open from 09.00 - 15.00 monday, thuesday and wednesday.
Appointment can be made either in person or on the telephone. Call 75 025.

Husk å benytte deg av HELSEFONDET, som gir deg delvis dekning av utgifter til tannbehandling, briller og linser, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se etter reglementet som er oppslått på tavler rundt om på instituttene.

STUDENTPRESTEN

Dagfinn Magnus er ansatt av Den Norske Kirke for å arbeide blant studenter og ansatte ved Universitetet og høyskolene i Tromsø. Presten er åpen for samtaler om religiøse-, personlige-, og sosiale problemer, samt faglig-teologisk rådgivning

Kontor i Breivika (IMR-biblioteket),

UTVIKLINGA SOM SNUDDDE

UTDANNINGSFINANSIERING I NOREG

Kronikk:

av Lars Jørgen Tvedt

Kronikkforfatteren sitter i arbeidsutvalget i Norsk Studentunion

“Spørsmålet var ikke å finne en fordelaktig finansieringsordning, men i det hele tatt å finne en eller annen løsning.”

Sitatet er henta frå Erling Fjellbirkeland, den første administrative leiaren i Statens lånekasse for utdanning. Fjellbirkeland tenkte på situasjonen for dei som ønska å studera i mellomkrigstida. Det fanst ingen offentlege ordningar som sikra ungdom livsopphald i studietida. Det einaste ein kunne håpa på var økonomisk støtte heimanfrå, deltidsarbeid eller banklån mot kausjon. Dette var slett ikkje like lett for alle. Fjellbirkeland skriv då også vidare:

“For mange lyktes det dårlig. Finansieringsproblemane slo ut i den sosiale rekruttering til studiene. Selv om det lyktes å komme i gang, fulgte problemene med gjennom alle studieår. Noen fullførte aldri. Andre brukte urimelig lang tid. Mange knekket helsen. De som forsøkte å skaffe seg midler ved periodevis å ta arbeid, merket snart at det hjalp lite. Hvis det var jobb å få, gikk lønnen stort sett med til å leve. Etterpå var de like langt.”

Økonomisk vekst

Fjellbirkeland sin analyse var typisk for debatten rett etter frigjeringa i 1945. Noreg skulle byggast opp etter fem år med krig, og det var akutt trong for fleire personar med utdanning.

Styresmaktene såg ein klar samanheng mellom eit høgt utdanningsnivå i folket og økonomisk vekst. Samstundes hadde sosialdemokratiet fått større makt i samfunnet, med idealar om lik rett til utdanning for alle lag av folket. Tidligere hadde akademikargruppa stort sett vore sjølvrekrutterande, og diver også vore prega av å vera ei overklassegruppe. No skulle alle lag av folket slipa til på universiteta.

Dette var bakgrunnen for at tanken om ei offentlig låneordning for studentar. Den første skissa til ei ordning vart lagt fram alt i 1938, men krigen sette ein stoppar for gjennomføringa av ideane. Arbeidet vart sett i gong att imiddelbart etter 1945, og i 1947 vart “Statens lånekasse for studerende ungdom” oppretta. Hovudinnhaldet vart ei låneordning med staten som kausjonist, og med rentefritak i studietida. Den største betringa for studentar flest var det statlege kausjonsansvaret. Det vart mogleg å ta opp lån til utdanning utan å måtta betale for storfolket i heimbygda om kausjon. Kristian Ottosen som var ein av personane som stod bak Lånekassa, og som også var direktør i Samskipnaden i Oslo i tre tiår, kan fortella om ein student som i mellomkrigstida hadde 33 kausjonistar då han var ferdig med studiet. Dette ønska mellom anna kyrkje- og undervisningsminister Kåre Fostervoll å få ein slutt på. I debatten i Stortinget sa han:

“Tanken med denne lånekassa er

just å koma bort frå det systemet som studentane har lidi under, at dei skulle garantera med moralske og økonomiske kausjonistar at dei var verdige til å få lov til å søkja om banklån, som under studietida stod og drog renter og kørde studielånet opp til det doble etter 15-20 år”

Haltande start

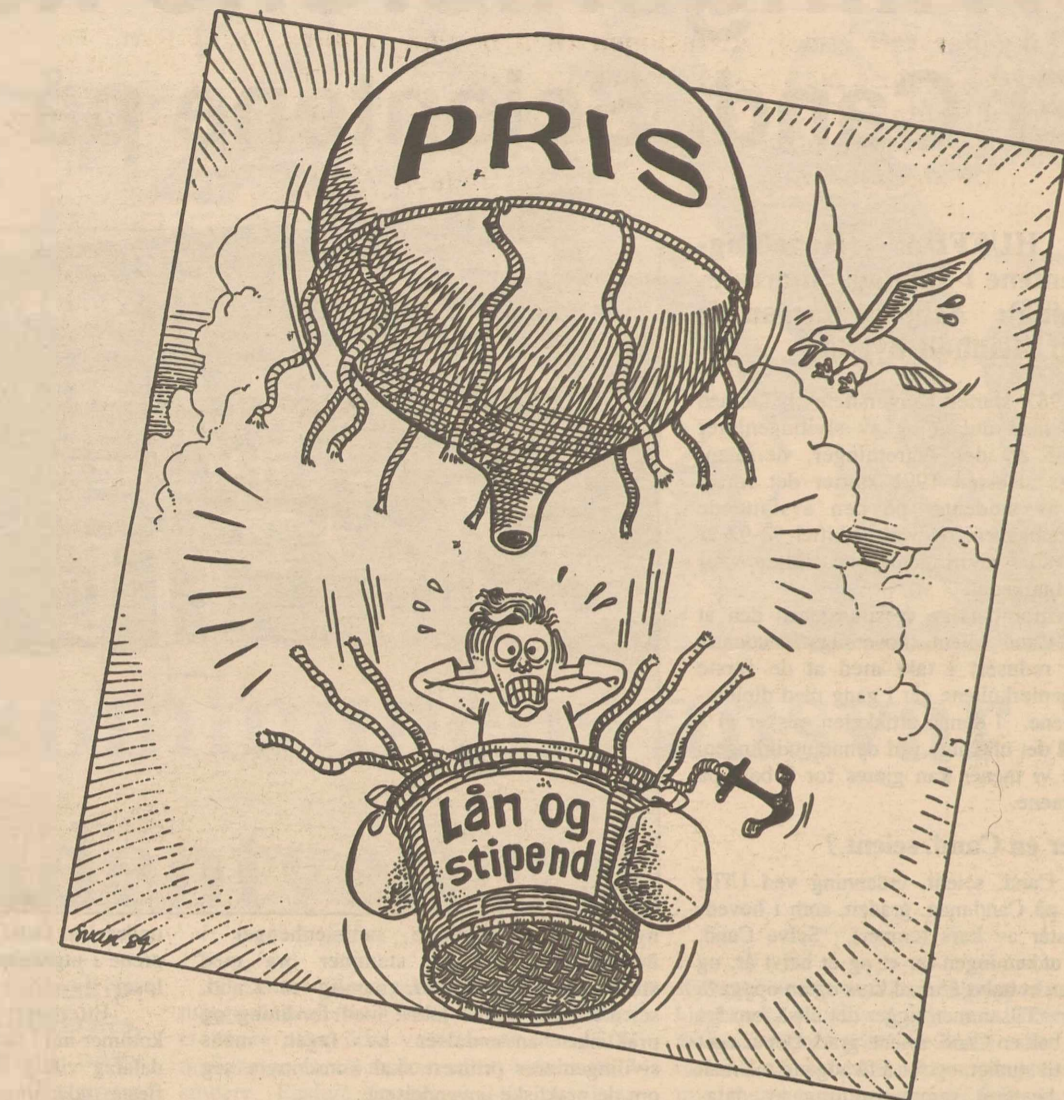
Resultata av vedtaket i 1947 var positive sett ut frå dei målsettingane som ein då hadde. I løpet av dei første tjue åra vart talet på studentar dobla. Talet på studerande frå lågare sosiale lag av folket auka også gradvis.

Problema melde seg likevel fort. Prinsippa som ein skulle legga til grunn for ei studiefinansiering var svært dårleg debattert, og det same den praktiske gjennomføringa av ordningane. Ein hadde ikkje diskutert storleiken på låna som skulle utdelast, eller kven som skulle få lån. Tildeling av lån vart i starten avgrensa til studiar innanfor disiplinær der trongen på arbeidskraft var størst. Låna skulle heller ikkje dekkja alle utgiftene ved å studera, og det vart lagt positiv vekt på vilje til å ta deltidsarbeid. Alt dette medførte at tildelinga vart basert på skjønn, og vedtaka i Lånekassa vart difor ikkje grunngeve.

Debatt i ettertid

Prinsippdebattane kom likevel fort i gang. Det var først i etterkrigstida at det vart eit mål å få flest mogleg til å ta utdanning, og spørsmålet som reiste seg var kven som skulle betala utdanninga for den nye utdanningsgenerasjonen. I heile den vestlege verda gjekk denne debatten på 50-talet. Var det rett å lånefinansiera studiar, eller skulle ein basera seg på stipendiering. Studielønn var også til tider sterkt framme i debatten. Det vart aldri noko klart resultat av debatten i Noreg. Studielønn vart stort sett avvist fordi det ville medføra at studiar måtte organiserast på ein heilt annan måte enn det som til då hadde vore vanleg. Samstundes såg ein klart at sjølv om kausjonskravet var borte, ville studielån virka sosialt urettvist. Kostnadane for samfunnet ved dei ulike ordningane vart vurdert, men det meste grunna seg likevel på skjønsmessige synspunkter. Den norske ordninga baserte seg på dette tidspunktet på ei rein lånefinansiering gjennom Lånekassa, og ein del stipend frå utdanningsinstitusjonane eller private. Desse stipenda var lite samkjørte, og etter ei stortingsmelding i 1954 vart det vedteke at dei offentlege stipendordningane skulle koordinerast og at Lånekassa skulle administrera resultatet. Frå 1956/57 vart difor den offisielle norske studiefinansieringa ein kombinasjon av statsgaranterte, subsidierte lån, og stipend. I store trekk er det framleis denne modellen vi har i dag.

Perioden fram til midten av sytti-talet vart langt frå roleg. Debatten om studiefinansieringa gjekk høgt, og med mellomrom på tre til fire år kom det stadig nye innstillingar og rapportar om kva ein burde gjera med finansieringa. Likevel vart dette ein periode med oppbygging og styrking av studiefinansieringa. Det vart etter kvart klart at summen av lån og stipend burde dekkja dei utgiftene som studentar hadde til livsopphald. Ein såg også at stipenda burde aukast på bekostninga av låna, slik at gjeldsbyrda ikkje vart for stor. Med dette

ønska ein å nå dei måla som vart sett opp ved lovendringa i 1969, nemleg å fjerna ulikskap og fremma likestilling på alle område, sikra tilfredstillande arbeidstilhøve for studentar, og sikra samfunnet tilgang på arbeidskraft. For å oppnå dette måtte ein skapa ei studiefinansiering som gjorde det mogleg for alle grupper å ta utdanning.

Innstrammingspolitikk

I store delar av etterkrigshistoria hadde ein styrt samfunnet i Noreg etter motkonjunkturprinsipp. I dårlege tider måtte ein stimulera til auka aktivitet, og ein overoppheta økonomi måtte ein stramma til. Dette låg klart i motivasjonen for opprettinga av Lånekassa i 1947. Det var dårlege økonomiske tider, og for å koma ut av dette satsa ein på å auka investeringane i mellom anna utdanning. Denne politikken prega også utviklinga i åra som fulgte. Utdanning var ei investering i framtidig utvikling for samfunnet, og av den grunn var målet å betra tilhøva for elevar og studentar slik at fleire så seg i stand til å ta fatt på eit studium. I 1977 snur regjeringa om på dette. Styresmaktene vil møte krisetendensane i økonomien ved hjelp av innstrammingar. Lønsreduksjonar og nedskjeringar i offentleg sektor får etter kvart ein reell nedgang i utbetalingane frå Lånekassa. Denne nedgangen vart fulgt opp med lågare stipenddel, og høgare rente på studielånet. Desse innstrammingsane fekk verkeleg fart på seg ved omlegginga av stønadsystemet i 1985. Stipendet hadde då falt til å bli ca. 13 prosent av den totale tildelinga. I 1972 hadde

stipendet vore på omkring 27 prosent av den same tildelinga. Etter kvart viser det seg også at studentane ikkje berre lider under dei same innstrammingsane som resten av folket, men at levestandarden for studentar faktisk vart redusert i høve til andre grupper i samfunnet. Dette gjer det vanskelegare for studentar å klara seg utan deltidsarbeid, osv.

Student og arbeidstakar

Denne nedprioriteringa av studiefinansieringa har likevel i første augnekast ikkje medført at målsettingane med studiefinansiering vart mindre oppnåelege. Dei siste par åra har tilstrøyminga til

utdanningsinstitusjonane vore ekstremt høg. Dette skulle tyda på at studiefinansieringa likevel har nådd sine mål; fleire ungdomar under utdanning. Men det er også eit mål at studentane skal ha gode arbeidsvilkår, og at ein skal oppnå betre sosial fordeling av kunnskapen. Desse to siste målsettingane lider under den nedprioriteringa som ein i dag er vitne til. Ei undersøking som Noregs Allmenvitenskaplege Forskningsråd (NAVF) offentliggjorde i 1986 viste at over halvparten av alle studentar jobba på sida av studia. Av desse jobba meir enn halvparten over 15 timer i veka. Dette medfører i stor grad at studievilkåra vart svekka. Mindre tid til studiar og dårlegare utnytting av ressursane som vart brukt på universiteta. Grunngevinga som dei fleste gav for at dei jobba, var at dei ville redusera gjeldsbyrda og at dei ikkje fekk studielånet til å strekka til.

Sjølvrekruttering

Den sosiale rekrutteringa har heller ikkje hatt ei positiv utvikling med det stønadsystemet som vi har i dag. Eit av måla med opprettinga av Lånekassa var å sikra ei større sosial spreiding av kunnskap. I starten fungerte dette, men frå syttitalet har utviklinga snudd. Ei undersøking frå 1986 viser at det er ti gantar større sjanse for å bli universitetsstudent dersom ein kjem frå ein akademikarfamilie enn om ein er barn av ein ufaglært arbeidadar. Problema som Fjellbirkeland viste eksisterte i mellomkrigstida med skeiv sosial rekruttering, mykje deltidsarbeid, og lang studietid, er framleis ikkje løyste.

Kjente problem

Debatten i dag er i stor grad prega av at desse problema ikkje er løyste. Eit døme på dette er kommentaren som tidlegare kultur- og vitenskapsminister, Hallvard Bakke, gav til det innleiande sitatet frå Fjellbirkeland:

“Nå ville det være en kraftig overdrivelse å si at situasjonen er den samme i 1987. Likevel ser vi tendenser til at den sosiale rekrutteringen ikke er god nok, at mange ikke fullfører eller velger kortere utdanning og at et stort innslag av deltidsarbeid blant studentene gjør studietiden lengre. Samtidig ut-

nyttes ikke støtteordningene fullt ut av studentene i dag. Dette er signal om at Statens lånekasse må ha en gjennomgang av regelverket og systemet trenger forbedringer.”

Den nye utdannings og forskningsministeren, Einar Steensnæs, ikkje snauare når han i Aftenposten uttalar at han innser at studentane sine økonomiske kår er dårlegare enn då han sjølv var student i 60-åra. Han har då også lova ein gjennomgang av studiefinansieringa i løpet av våren 1990.

Flikking eller nytt system

Spørsmålet er likevel om det nok å gjera endringar innanfor det systemet som vi i dag har fått, eller om eit resultat av ei utvikling over førti år. I 1947 var det eit stort framover då kausjonskravet forsvann. Likevel løyste ikkje det på det fundamentale problemet. 1957 vart stipenda innført, men den store revolusjonen fann ikkje stad. Perioden fram til 1977 vart stipend storleiken auka og kostnadsnorm vart høgare, men det var framleis store grupper som ikkje følte at utdanning var verd det studielånet som ein opparbeida. I dag ser vi stor tilstrøyming til universiteta, men omfanget av deltidsarbeid er kar og den sosiale fordelinga av kunnskapen er like skeiv som før. Kan vi trenga ein ny debatt om prinsippa for utdanning og utdanningsfinansiering? Svaret på dette spørsmålet kan kanskje ligga i eit utdrag av eit portrettintervju med den davisa Universitetsgjorde med tidlegare samskipnadsdirektør Kristian Ottosen. Ottosen var i 1970 leiar for “Vidreutdanningskomiteen”, som den gong tok stand frå prinsippet om studielån. Likevel kunne Universitas i 1970 skriva følgande:

“Kristian Ottosen, som har stått for studentvelferden vokse frem i ingenting, tror studielønn er en ordning som vil presse seg frem. - Ja, kan ikke se at samfunnet i lengden tjent med at så mange får den dårlige starten. Det kan hende vi kan finne andre løsninger uten at de behøver å bli dyrere for statskassen av den grunn. Studielønn er avvisning som løsning. La oss se på det igjen vi har i dag redskaper for å beregne effekten av politiske tiltak.”

Chai Ling åpner Universitetet

--Chai Ling har tatt i mot invitasjonen til å besøke Universitetet i Tromsø med glede. Vi har gjennom vår kontakt med demokratibevægelsen i Paris forstått at hun ser på vedtaket om æresstudent som meget verdifullt, sier informasjonssjef Jo Høyer til Universitetets ukebulletin

Det er nå endelig bekreftet at den kinesiske studentlederen Chai Ling besøker Universitetet i Tromsø i slutten av august. Datoen og praktiske detaljer for besøket er ikke avklart ennå. Chai Lings besøk i

Norge vil bli samordnet med arrangementet i Trondheim og Oslo.

—Det er naturlig at besøket til Chai Ling faller sammen med Universitetets årsfest. Den endelige datoen for årsfesten vil derfor bli

tilpasset Norgesbesøket. Foruten Tromsø vil Chai Ling også besøke universitetene i Oslo og Trondheim. Det er også klart at hun skal delta på Elie Wiesel-konferansen i Oslo.

—Vi er glade for at vi har fått Chai Ling hit. På årsfesten vil vi formelt markere at hun er gjort til æresstudent ved Universitetet i Tromsø. Vi vil med dette også invitere andre universitet til å markere støtte til den kinesiske demokratibevægelsen, sier Jo Høyer.

Chai Ling er også en sterk kandidat til Nobels fredspris som blir delt ut tiende desember.

Samtidig er det klart at mange kinesiske studenter i Norge frykter represalier fra myndighetene i Peking. Mange oppsøker den kinesiske ambassaden og ber om "tilgivelse" for å ha deltatt i motstanden mot regimet etter opprøret den 4. juni i fjor. Dette skriver avisa Studentforum som er et organ for Norsk Studentunion.

Ført bak lyset

Bakgrunnen er at myndighetene i Kina har uttalt at kinesiske studenter i vestlige land kan ha blitt ført bak lyset av vestlig medias fram-

stilling av hendelsene på den Himmelske Freds Plass. De kinesiske myndigheter har sagt seg villig til å "tilgi" de som angrer, og som gir opp sin politiske aktivitet.

Forbudt

Myndighetene har også forbudt den internasjonale organisasjonen FDC (Fronten for et demokratisk Kina), og den kinesiske ambassaden i Norge har gjort oppmersom på at bare de som ikke har forbindelser med FDC kan få reise fritt inn og ut av Kina.

Mot stjernene med Planetariet

Eit av dei mest markante byggverka på universitetsområdet er Nordlysplanetariet. Dette særegne bygget kunne i mai feire 1.års jubileum. Sidan starten i fjor har 45000 menneske vitja Nordlysplanetariet.

Av Robert Hagen og Oddgeir Sagerup (Foto)

Hovudattraksjonen ved Nordlysplanetariet er den store innvendige kuppelen, kor ein kan få sjå ein naturtru stjernehimmel med 4000 stjerner. Men kuppelen kan óg brukast som filmleerret, kor ein kan få sjå program som omhandlar alt frå Nordlyset og naturfilmar frå Nord-Noreg, til reiser med romferge i verdensrommet. Med disse programma har Nordlysplanetariet vore med på å styrke turistnæringa i Nord-Noreg, samtidig som skoleungdom kan få undervisning om astronomi på ein måte som eit klasserom aldri kunne tilby.

Nord-Noreg

--Eg er veldig godt nøgd etter det fyrste året. Vi har hatt besøk frå fleire europeiske land og frå USA, seier dagleg leiar Eva Andreassen.

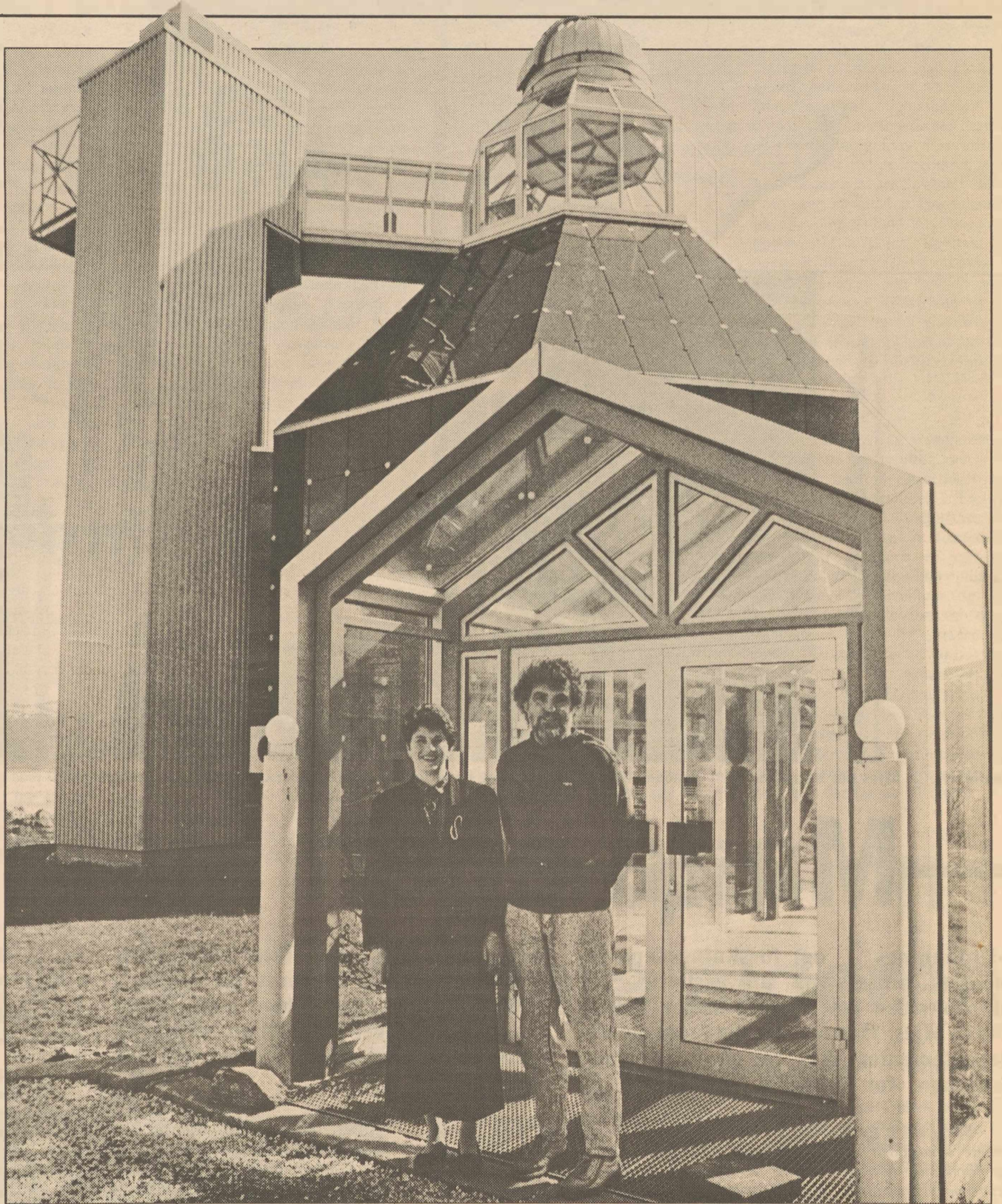
-- Med fleire ressursar kunne vi ha produsert fleire program frå landsdelen. Fleire turistar har ønska seg fleire program frå Nord-Noreg.

Nordlysplanetariet har pr. 31.05.90, hatt over 45 000 vitjarar, over 3000 av disse har vore skoleelevar og studentar. Programma Nordlysplanetariet har vist har vore populære, og dei ansatte har fått mykje ros.

Godt likt

Men sjølv om antal vitjarar er høgt, og programma godt likt, er ikkje alt berre solskinn for Nordlysplanetariet. Kapitalkostnadane er store, og økonomien prega av at besøkstalet er sesongbetont. Spesielt vinterhalvåret har Nordlysplanetariet vore dårleg vitja. Men dei tilsette er optimistiske og håpar på ein auke i antalet vitjarar i 1990.

Eva Andreassen har planar om å arrangere utstillingar i foajeen. --Slik kan vi gjere Nordlysplanetariet meir attraktivt for turistane og dei fastboande.

Daglig leder Eva Andreassen og fotosjef Frank Pettersen kunne i mai feire planetariets ett års jubileum.

Tjener minst i Tromsø

Timelønna for studenter med sommerjobb viser seg å variere sterkt fra lærested til lærested. Mens et flertall av studentene i Tromsø har under 60 kroner i timen, gjelder dette bare 15 % av studentene ved Universitetet i Oslo.

Ved sommerens slutt har likevel Tromsøstudentene tjent

like mye som studentene ellers i landet. De må altså arbeide en lengre periode om sommeren, eller flere timer i uka.

Uten at vi skal hevde noen sammenheng; antall hovedfagsstudenter har økt sterkt i Tromsø de siste 5 åra, men antall uteksaminerte kandidater har sunket drastisk.

Jenter jobber mest

40% av de kvinnelige studentene har ei timelønn under 60 kroner. Bare 15 % av de mannlige studentene må nøye seg med dette lønnsnivået. Når du kommer til lønn på over 70 kroner, har guttene overtatt. Her finner du 32% av guttene og 13% av jentene. Alt i følge undersøkelsen til Sefos.

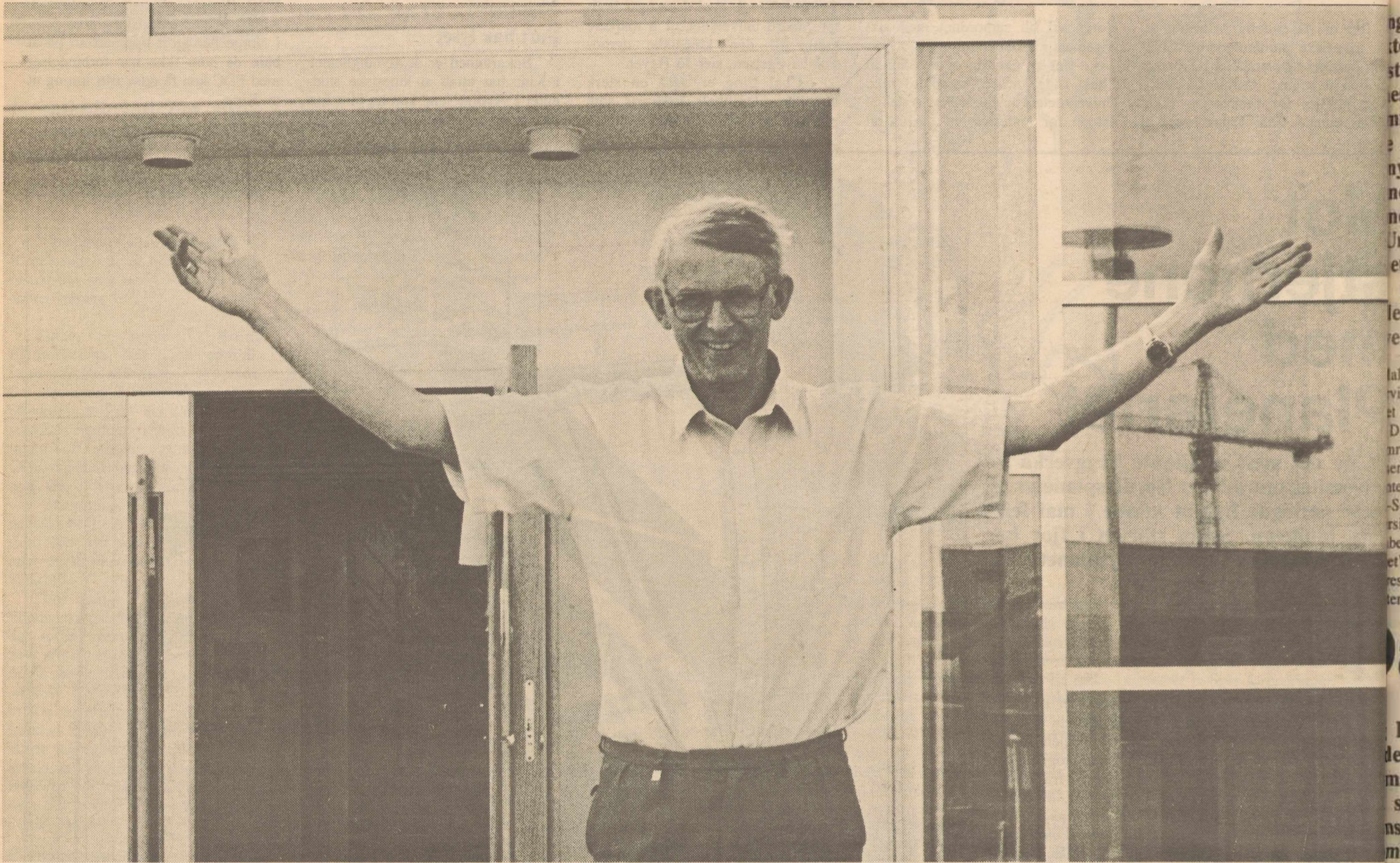
Sjøl om de kvinnelige studentene jobber flere uker enn

sine mannlige kolleger om sommeren, kommer de ikke opp i samme samla inntekt. Nøyaktig 1/3 av jentene har ei samla inntekt over 20 000 i løpet av en sommer. Av guttene er 52% oppe i slike inntekter.

Undersøkelsen viser også at flere jenter enn gutter har arbeid ved siden av studiet i løpet av semesteret.

**UNIVERSITETENE I
OSLO, BERGEN OG
TRONDHEIM LUKKET**

Frykter ko

Rektor Ole D. Mjøs slår oppgitt ut med armene. Mjøs vil strekke seg langt for å unngå å lukke Universitetet i Tromsø.

—Må få egen statssekretær

--Utdannings - og forskningsdepartementets innsats på universitets - og høyskolesiden må styrkes, mener Rektor Ole D. Mjøs. Han tar til ordet for at det nye departementet skal få en egen statssekretær for høyere utdanning og

forskning. Mjøs har fått meget gode reaksjoner på sitt leserbrev på side to i Aftenposten den 22 mai, hvor han utdyper sitt syn. --Et meget bra initiativ som vi vil støtte, sier Arve Monsen, leder i Norsk Studentunion,

--Bakgrunnen for utspillet er den trengte situasjonen høyere utdanning og forskning har fått i den nye departementstrukturen. For å ruste opp departementets innsats på universitets og forskningssektoren trengs

det én person som har dette som sitt ansvarsområde, sier Mjøs. Universitetsrådet støtter rektors utspill. Spørsmålet er også tatt opp med flere stortingsrepresentanter. Utopia gjen- gir her Mjøs' innlegg i Aftenposten:

Det nye Utdannings- og forskningsdepartementet er et stort og viktig departement. Det har hovedansvar for forskning og utdanning fra grunnskole til høyskole/universitet. Å gi ungdommen utdanning må

være en prioritert, nasjonal oppgave. Adgangsbegrensning til universitetene er både betenkelig og beklagelig. Heller burde nasjonen øke ressursene til høyskoler og universiteter slik at flest mulig kunnskapssøkende ungdom får studieplass.

Vi trenger en utdannings- og forskningspolitikk som bringer Norge frem i første rekke i verden. Da må vi satse på ungdommen. UFD er et "tungt" departement. Etter min mening gjør både den politiske ledelse og embedsverket en god jobb. Men den politiske ledelse i departementet består bare av tre personer: statsråd, statssekretær og personlig sekretær. Dette er altfor lite. Flere andre departementer har fire personer i sin politiske ledelse. Vi er mange som mener at UFD må styrkes med en egen statssekretær for høyere utdanning og forskning. Det trengs én person som har dette som sitt politiske ansvarsområde.

Oppgavene står i kø: oppfølging av forskningsmeldingen, oppfølging av HERNES-utvalgets innstilling, koordinering av forskerutdanning, bedre studiefinansiering og studentvelferd, internasjonalisering av utdanning/forskning, rollefordeling mellom departement/forskningsråd/universiteter, etablering av forskningspolitisk råd og ikke minst koordinering av forsknings-spørsmål mellom UFD og andre departementer.

Disse oppgavene skal ikke enansvar for en ny statssekretær en ny statssekretær hovedansvar for høyere utdanning og forskning. Jeg vet at den statssekretær i UFD klart ser behov for slik stilling.

Den svenske regjeringen har utdanning og forskning. Vitsen eren har hovedansvaret for utdanning og forskning. Dessuten finnes det en forskningsminister og en utdannelsesminister, dvs. tre ministerer har undervisning og forskning sine hovedansvarsområder.

I Norge bør første steg være egen statssekretær for utdanning og forskning. Dette er et viktig saksfelt som det må være en ny politisk stilling.

Den første som fremmet forslaget om en ny statssekretær for utdanning og forskning, var Hans Skoie, leder av NAVFs utdanningsinstitutt. Innen høyskole- og universitetssektoren er det en saktere oppslutning om forslaget. Jeg har tidligere nevnt dette for medlemmer av kirke- og undervisningskomiteen i Stortinget. De fleste av medlemmene synes idéen er god.

Jeg ber statsministeren om å snakke med statsministeren om å "skjære igjennom" at UFD snarest mulig får en statssekretær for høyere utdanning og forskning. Dette vil være til nytte for kunnskapnasjonen Norge.

Ny statssekretær!

Av rektor Ole Danbolt Mjøs, Universitetet i Tromsø

Det nye Utdannings- og forskningsdepartementet er et stort og viktig departement. Det har hovedansvar for forskning og utdanning fra grunnskole til høyskole/universitet. Å gi ungdommen utdanning må være en prioritert, nasjonal oppgave. Adgangsbegrensning til universitetene er både betenkelig og beklagelig. Heller burde nasjonen øke ressursene til høyskoler og universiteter slik at flest mulig kunnskapssøkende ungdom får studieplass.

med en egen statssekretær for høyere utdanning og forskning. Det trengs én person som har dette som sitt politiske ansvarsområde. Oppgavene står i kø: oppfølging av forskningsmeldingen, oppfølging av HERNES-utvalgets innstilling, koordinering av forskerutdanning, bedre studiefinansiering og studentvelferd, internasjonalisering av utdanning/forskning, rollefordeling mellom departement/forskningsråd/universiteter, etablering av forskningspolitisk råd og ikke minst koordinering av forsknings-spørsmål mellom UFD og andre departementer.

forskningsminister og en utdanningsminister, dvs. tre ministre som har undervisning og forskning som sine ansvarsområder. I Norge bør første steg være en egen statssekretær for høyere utdanning og forskning. Dette er et viktig saksfelt som det må være en ny politisk stilling. Den første som fremmet forslaget om en ny statssekretær for høyere utdanning og forskning, var Hans Skoie, le-

S i Tromsø

nye studenter i Tromsø er nå at Nord-Norges beste universitet ved vinterstart vil overføres av studenter som har kommet inn på nylykkede universiteter i Oslo, Bergen og Trondheim. --Vi risikerer Universitetet i Tromsø et annenrangs universitet sier Eirik Malnes, representant i universitetsstyret.

Malnes er redd for at visningssituasjonen og studiene vil forverres radikalt. Rektor Ole D. Mjøs forstår studentenes forring, men tror ikke konsekvensene vil bli så dramatisk som Malnes frykter. Som landets eneste åpne universitet er vi helt avhengige av bevilgninger fra departementet. Det om ekstramidlene vil bli i løpet av juni. Så langt har departementet gitt uttrykk for at de

forstår den dramatiske situasjonen vi har havnet i.

Bakgrunnen for den spesielle situasjonen finner man i den nye universitetsloven. Der heter det at behovet for lukking skal vurderes og avgjøres på departementsplan. Undervisnings- og forskningsdepartementet godkjente nylig lukkingssøknadene fra Oslo, Trondheim og Bergen. Tromsø gjenstår i prinsippet som landets eneste åpne universitet, selv om enkelte fag er lukket eller adgangsbegrenset fra før av.

Det er enighet i ledelsen og i styret om at politikken ved Universitetet i Tromsø er å holde dørene åpne.

—Nord-Norge er inne i en mer kunnskapshungrende fase enn Sør-Norge. Det vil derfor være desto værre om landsdelens eneste universitet gir ungdommen de signalene lukking medfører. Å lukke Universitetet i Tromsø er i dag meningsløst. Radikale lukking eller adgangsbegrensninger er det absolutt siste alternativet, sier Rektor Mjøs.

På kort sikt kan vi bidra med mye selv. Vi må se på hva vi selv kan gjøre for å forhindre at undervisnings- og studiemiljøet forverres. Ledelsen har

derfor allerede nå skissert en beredskapsplan for høsten. Det er umulig å spå hvor mange ekstra studenter som vil begynne i Tromsø fordi de ikke kommer inn ved de lukkede universitetene. Studenttallet ved Universitetet i Tromsø er i dag 3600. Til høsten regner vi med det vil øke til 4100. Krise blir det ikke før studenttallet når 4500. Det er aktuelt å leie undervisnings- og lesesalsplasser utenfor Universitetet. Det er også muligheter for å leie laboratorie-plasser. Hvis lærermangelen blir stor vil det bli aktuelt å bruke lønnete hovedfagstudenter i undervisningen, sier rektor Ole D. Mjøs.

—Ved å godta å lukke universitetene i Oslo, Bergen og Trondheim gambler departementet med universitetet i en landsdel som allerede har store problemer. Konsekvensene kan bli store for hele landsdelen. Samtidig er lukkingen en skandale nasjonalt. Store deler av landets ungdom mister muligheten til å ta den utdanningen de vil, og faktisk er kvalifisert for. I Norge har lik rett til utdanning vært en kampsak, og langt på vei en realitet, i flere tiår. Departementets vedtak er et gigantisk skritt i feil retning, sier Eirik Malnes.

Årligere studiemiljø

Digernes, styreleder i Samskipnaden i Tromsø (SiTØ), frykter på store negative konsekvenser for studiemiljøet i Tromsø hvis tilstrømmingen av nye studenter til høsten blir for stort. —Ved hjelp av en "beredskapspakke" er vi å løse eventuelle problemer på en best mulig

lesesalen. Her er vårt tilbud Helse og Sosialtjenesten. Det er på dette området vi frykter langsiktige konsekvenser hvis studenttallet stiger for mye.

—Et overbelastet studiemiljø vil ikke klare å fange opp nye studenter på en fullverdig måte. Mange nye studenter er ikke klar over hva som kreves av dem. Som ny student har du ansvaret for å danne et sosialt nettverk. Du må selv finne sosiale aktiviteter og skaffe deg venner som følger opp hvis du av en eller annen grunn uteblir fra

forelesningene. Ingen lærer legger tingene opp ihanda på deg. I et for stort og overbelastet studiemiljø er muligheten for å falle utenom mye større. For Samskipnaden betyr et overbelastet studiemiljø at vi i stor grad mister muligheten til å spre informasjon til studentene om disse forholdene. Det er grunn til å frykte at de sosiale problemene blant studentene øker. Samskipnaden vil forsøke å motvirke dette med øket satsing og prioritering av sosialtjenesten, sier Dag Digernes.

Bartnes
Edgeir Sagerup(Foto)

Samskipnadens oppgave er å møte studentenes velferdsbehov. Vi tilbyr bl.a. studenthybler og sosialtjenester. På kort sikt tror jeg ikke en stor tilstrømning studenter vil slå seg ut. Men over tid kan en overbelastning av kapasiteten til Universitetet og Samskipnaden føre til en betydelig forverring av studiemiljøet, sier Dag Digernes.

hybler

Når jeg ikke tror det blir akutte problemer skyldes det at boligmarkedet kanskje største hinderet for nye studenter, er gunstigere enn tidligere år. Samskipnaden disponerer i dag et stort antall studenthybler. Når utvalgte prosjekter ferdigstilles i juni vil ytterligere 115 studenthybler stå ferdige. 50 av disse vil gå til nye studenter. I fjor fikk alle som kom inn hos Samskipnaden pga midlertidige brakkebyer. Vi må vurdere å tilby et slikt tilbud i år også. Det tyder mye på at det private boligmarkedet er bedre enn på lenge. Vi har dårligere råd, og er mer avhengige av å få leieboere.

Det neste trinnet i beredskapsplanen er studiemiljøtiltak. Studiemiljøet definerer vi som alt en student trenger seg utenfor forelesnings- og

Dag Digernes, styreleder i Samskipnaden og administrerende direktør Vidar Bakken, vil møte eventuelle problemer med en beredskapsplan.

Studenten i sentrum

Som et ledd i Universitetsadministrasjonens virksomhetsplan har studieveileder Øystein Johannessen og informasjonsssekretær Elin Gundersen lagt fram rapporten "Studenten i sentrum." Rapporten er ei utredning i fem deler. Forslagene i utredninga spenner fra konkrete informasjonstiltak rettet mot potensielle studenter til mere langsiktige tiltak som skal bedre forsker-rekrutteringa.

—Vårt mål har vært å sette studenten i sentrum, sier Øystein Johannessen til Universitetets ukebulletin. —Studenttallet har eksplodert. Gjennomsnittstudenten som før var en nittenårig gutt, er nå en 27-åring med høy gjeld og omsorgsforpliktelser. Rekrutteringsgrunnlaget er blitt bredere, og Universitetet rekrutterer stadig flere studenter som har vært i arbeidslivet en kortere eller lengre periode. Hensikten med rapporten er ikke først og fremst å skaffe ny kunnskap om studentrekruttering og studentvelferd, men å foreslå tiltak mot tre målgrupper; elever og rådgivere i den videregående skole, begynnerstudenter, og hovedfagsstudenter.

Stor overgang

—I forbindelse med dette prosjektet har vi også gjort en undersøkelse som viser hvordan hovedfagstudenter på en del fag gjennomfører hovedfag og hvor lang tid de bruker, og en statistikk for perioden 1984 til 1989, sier Øystein

Johannessen. —Begynnerstudentene opplever en stor kulturell overgang fra den strukturerte skole eller arbeidsdagen, til den løst organiserte hverdagen på Universitetet. På sikt foreslår de å utvide gruppeundervisninga på ex.phil. med to timer i uka. Disse to timene skal brukes til studieforberedende tiltak og til å gjøre begynnerstudentene bedre kjent med Universitetet. —På lengre sikt har vi gjort oss tanker om en annen organisering av det første studieåret, sier Johannessen. Det viktigste forslaget rettet mot hovedfagstudentene er forslaget om hovedfagslønn. Johannessen og Gundersen foreslår i første omgang ei prøveordning hvor Universitetet betaler lønn for et begrenset antall hovedfagsstudenter. —Med denne ordningen håper vi at Universitetet på et tidlig stadium kan fange opp potensielle forskere. Behovet for egenrekruttering til forskning er større i Tromsø enn ved de andre universitetene. Studentene skal i følge forslaget ha en viss arbeidsplikt, og arbeidsoppgavene spenner fra laveregrads undervisning til prosjektarbeid.

Bedre service

Et annet forslag i rapporten er forslag til samordning av virksomheten mellom Studentsamskipnaden og Universitetet i Tromsø. Universitetet og Studentsamskipnaden har i dag et formalisert samarbeid gjennom et velferdsutvalg. —Vi mener det er viktig å koordinere utdannings- og velferdstilbudet for studentene, og gi studentene en bedre service. De institusjonsskillene vi har i dag, oppleves ofte av studentene som forvirrende, sier Johannessen.

Rapporten legges fram for styret i møte den 31. mai. Administrasjonen foreslår at det opprettes et utvalg som skal vurdere og prioritere forslagene til tiltak.

Utropia inn i data alderen

En teknisk revolusjon utspilte seg i forrige nummer av Utropia. Det var det første nummeret som vi satte selv på vår datamaskin. Utropia har tatt spranget inn i dataalderen for fullt og nå gjør vi alt untatt selve trykkingen.

Tidligere har Utropia brukt tekstbehandlere for å skrive inn stoffet og levert disketten med det ferdige stoffet og layout tegninger til en grafiker. Grafikerer satte sidene i avisen etter våre layout ark og fikk avisen skrevet ut på en fotosetter. Disse arkene gikk til trykkeriet som laget plater av dem og trykket avisen.

I dag har vi kuttet ut det grafiske leddet og gjør dette arbeidet selv ved hjelp av "desktop publishing" på en kraftig PC. Vi gikk til anskaffelse av en kraftig 80386 Copam maskin og kjører PageMaker under Microsoft Windows. Vi har hatt en innkjørfase siden i fjor høst,

underveis har vi selvfølgelig hatt en del problemer. (Det er jo snakk om data.) Det fantes blant annet ikke fotosettere i Tromsø som kunne lese PageMaker formatet. Problemene løste seg da Bladet Tromsø gikk til anskaffelse av nytt utstyr, bl.a. en fotosetter vi kunne bruke.

Nå foregår mye av arbeidet i redaksjon på PC'er. Stoffet blir skrevet inn, rettet, lest korrektur på og avis sidene blir satt ved hjelp av data. Datamaskiner gir redaksjonen mulighet til å være fleksibel og aktuell. Vi kan rette på ting underveis fra intervju til trykking. Nå bruker avisen en dag på å komme ut fra vi leverer fra oss stoffet, mot nesten en uke før. Dermed kan vi være mer aktuell og brenne om førstesiden når som helst. Vi kan også rette opp feil som vi tidligere ikke så før sidene ble skrevet ut på fotosetteren, og få en bedre og mer profesjonell layout enn det som har vært tilfelle tidligere.

Utropia har nå blitt en "profesjonell avisbedrift" med store muligheter for den som vil lære om moderne avisproduksjon. Vil du lære noen om journalistikk, foto, layout eller setting så stikk innom Utropia kontoret i kjelleren på ISV.

Gerd Johansen og Sølvi Bersås kan bare riste på hodet over forholdene de må studere under.

Drive ramme

Studentene som holdt
"drivhuseffekt." På g
gninger mellom 11 og ad
ikke lenger ut med de ho

Av Arne Hauge
og Roy Østensen (Foto)

Optikkbygget er navnet på den rektangulære kassa kloss ved Nordlysobservatoriet. Omgivelsene er muligvis ikke så skjønne, med vakre Prestvannet høyt i bakgrunnen. Ellere retttere - i bygget er det naturskjønne! For optikkbygg p.g. er det ikke skam på navnet, det er nettopp av et syn. Lillafarget som er det Sprutilla! Setter sitt preg, for alt! mildt.

Utopia har hatt en prat med Gerd Johansen, fysikk-hovedfagsstudent som gjennom sitt daglige bruk har fått erfaring med bygget. Hun forteller om Optikkbyggets mange videregående som representant for en rekke av studentene. Og hun vet å fortelle om ikke bare er fargen som er, og Utopia kan melde at det er intervjuet er PLUT som må tåle målskive. PLUT er en ganske ordrett forkortelse for "Planlegge og utbyggingsavdelingen ved Utenriksdepartementet i Tromsø." Selve navnet er altså si en del om ambisjonsnivået i dette tilfellet.

Typisk PLUT-farge

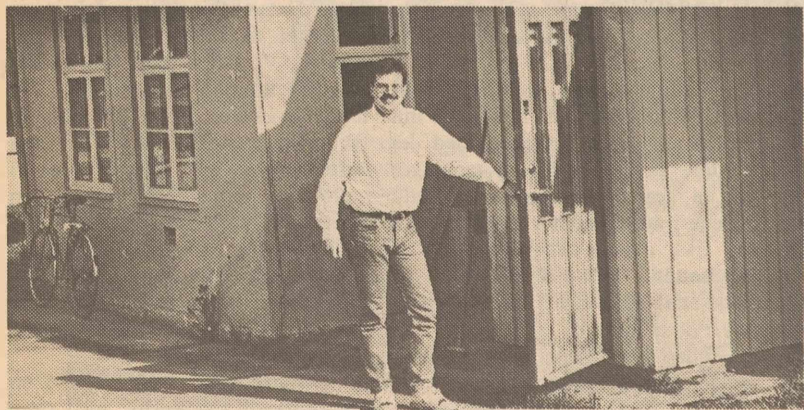
-Joda, huset er malt i typisk PLUT-farge, kan Gerd fortelle, og legst. meegget satirisk - at det trolig er en blandet overskuddsfarge fra et annet gården. Hun nøler ikke med å fortelle om den er gruffull. Står ikke til et kulelsene i det hele tatt.

I det vi finner veien inn i bygget merker hun at hagen ser ut til å være Med Rognspirea og brosteinsfliser er greier. Det er ikke ironi, for slik hagen blir virkelig flott!

Pappmasje

Huset besto opprinnelig av pappmasje, med mye optisk instrumenter på taket. Disse ble imidlertid fjernet og i august -89 var bygget ferdig påbygd en annen-etasje. Det er helt nytt. Og det er i dette perspektiv

Ni mus i fella på ett døgn

Det er ikke bare optikkbygget studentene ved nordlysobservatoriet er misfornøyd med. Studentene som holder til i det gamle nordlysobservatoriet må også slå seg til tåls med heller kummerlige forhold. I oppholdsrommet flusser murpussen av veggene, det er også flere steder umulig å få opp vinduene. —I vinter ble bygget utsatt for musangrep. Ikke mindre enn ni mus gikk i fella på et døgn, kan Per Ivar Emanuelsen fortelle.

En "ikke sak"

Sidsel Jerkø er ansatt i PLUT (Planlegging og utbyggingsavdelingen ved UiTØ) som overarkitekt, og har følgelig hatt Optikkbygget inn under sitt ansvarsområde.

Hun tar her bygget til forsvar, og gjør oss oppmerksomme på at PLUT har gjort sitt beste, ut fra rådende omstendigheter.

—Optikkbygget var en såkalt "ikke sak" - kan hun opplyse. -Det var aldri gitt noen egne bevilgninger. Bygget hadde en tom etasje, og et tak som var lekk. Da bygging likevel ble satt i gang - med dårlig økonomi og vanskelige byggeforhold - satte vi en forutsetning overfor IMR og Nordlysobservatoriet før vi gikk i gang. Denne gikk ut på at bygget kun skulle påføres tak, og innredning nede. Mer lukseriøse ting hadde vi ikke råd til. Råbygget ble oppført av elever fra tømmerlinja ved Kvaløya videregående skole.

— Senere kom vi til den beslutning at vi kunne gå i gang med innredning av det tomme volumet oppe, og tilleggsisolering av gulv. Men altså fortsatt uten den store økonomien. Bygget sto likevel ferdig før skolestart, slik at studenter og ansatte skulle slippe hamringen.

Sidsel Jerkø understreker at brukerne har vært med i prosessen. -Jeg har trodd at alt var fred og fordragelighet, for hele tiden har vi hatt brukermedvirkning. Og brukerne har vært fornøyde. Men det har tydeligvis kommet nye til. Disse er tydeligvis misfornøyde med bygget, og går til avisen med skandaleoppslag. Mer hva annet kunne jeg gjort? De eneste konkrete problemene de nye brukerne har kommet til meg med, gjelder gardina og trappa. Huset har i det hele tatt standard utførelse på vegg, isolasjon og lydtetting.

Trappa haster

Når det gjelder de enkelte problemene Gerd Johansen henviser til, gir Sidsel Jerkø grei redegjørelse; - Trappa

er en hastesak! Grunnet sykdom har ikke rukket å ordnet den, men kommer. Det vil bli satt inn et rekkverk. Vinduene vil videre styrt med solavskjærmende gardiner. Grunnet et firma som forsto måtte vi returnere forrige opplegg, men nå er de rett i hjermet.

Fargen grei nok

På Utopias spørsmål om fargen henviser hun til PLUTs fargekode, men spør selv om den ikke er farge og grei nok. Hun slår også fast at ikke vil bli gjort noen større endringer. -Vi kunne ha satt opp spanske ("løs" skillevegg) mellom to etasjer, hvilket er et mye dårligere alternativ enn det som er nå.

Overarkitekt Sidsel Jerkø er med å dementere påstanden om mange delegasjoner; -I høyden har vært to ganger på Optikkbygget, gående gardinene. Dessuten er det ingen uoverensstemmelse mellom meg og PLUT. Jeg er jo i PLUT

Huseffekten for studentene

Optikkbygget ved Nordlysobservatoriet har lenge måttet leve med en lokal gule vinduer og dårlig planlegging må de studere i et rom med temperatursvingninger. Rekorden på 35 varmegrader ble målt i februar! Svette studenter holder holdene.

kommer med sin krasse se; -Huset er sinnsykt dårlig! Utenfor hvert eneste kontor det en støykilde, og når veggene er av pappmasje, og er bare litt enn Japanske papirvegger, blir mulig å konsentrere seg.

høsten, forteller hun, kan du ta 5 billedbehandling i kontorene p.g.a. undervisning i maskinene.

er likevel dassene. Man kan! Derfor er det ingen som toalettet hvis det andre er. Ikke noe særlig å sitte og høre dre puste når man ønsker fred.

hassene får intervjueren til å tenke 1984 av George Orwell. Huset hele tatt så lytt at en skulle tro kninga har hatt en finger med i Vi kommer forøvrig tilbake til de har mer å by på.)

varmegrader

ad rister oppgitt på hodet, viser digre panoramavinduene ut fra Uten. -Midt på dagen, sånn i to sol står på, blir det aldeles her oppe, nå i februar målte vi på 35 varmegrader! Og det lite å lufte, vinduene som kan få og små. Dessuten blir det velsk trekk for de som sitter.

lesesalen er ikke det verste, vi har et kontor hvor det har opp i 40 grader! Videre har vi kontor hvor det ikke går an å vindu, men det ligger heldigvis på siden.

ford forteller at alle håper på sol og null sol. Februar er en men hva med en solrik og varm i juni!

gir utslag andre veien også, er hun. Det kaldeste vi har hatt varmegrader. -Da satt vi med lue på. Årsaken var feil med deget.

farlig trapp

ppa ned til første-etasje er talt livsfarlig! Gerd blir alsynes ikke emnet egner seg så spåk. -Gelenderet mangler, og skulle snuble her på toppen, risikere å slå deg i hjel. Det er å gripe fatt i, og nedslags- består av knallhard betong. mennesker bruker bygget, og an alltid skje, - her vil det være Vi må snart forlange risikotil- å jobbe her.

ker på lampene

eanlegget er dårlig, og har i vært ute av drift. Når det da er klarer det å sette lufta i se, slik at det til tider høres ut hurtigruta ankommer. Derfor tyngte ned ventilator-rørene med fysikk.

ikken har vi, men ingen av oss er varm mat, unntatt kokte egg og som ikke lukter. Vifteanlegget nemlig for at lufta svinner om hele bygget flere ganger. får vi egg og bacondunst over set. I det hele tatt kan ikke brukes, også fordi det er så et lytt. Gerd legger til at de har maskin, men at det er til liten kopper og kar mangler.

tt eller bide'?

opia blir med på en liten dass- sjon, og får seg en (vann) le latter! Dassene er litt av et

—Innenfor disse veggene ble det målt 35 varmegrader - i februar! sier Gerd Johansen.

fenomen. På grunn av luftoppslag (trolig tette rør), står det som en liten geysir nede i skåla. "Blob-blob-blob..." sier det, og digre luftbobler ligger vannstanden høyt opp. Gerd forteller flirende at gamlinger med hjertefeil ikke anbefales å gå på toalett i Optikk-bygget. Hvis du ikke er rask å fjerne akterspeilet, får du ditt fornødne i retur.

-Ofte må vi trekke ned mange ganger før dassen motstrebende gir etter. Og slik har det vært lenge.

Vi er inneforstått med at en del ting må være som de er nå. Vi må dessverre leve med et bygg som er elendig planlagt, slurvete laget og preget av dårlig fagarbeide. Men en del ting må ordnes. Vi må ha reflekterende film på vinduene. Trappa må sikres, med gelender og rekkverk. Dassene må repareres og veggen mellom dem lydisoleres.

Gardin-delegasjoner

Lenge har vi mast om å få gardiner foran vinduene, men ikke engang det har PLUT klart å fikse.

Trappa er mildest talt farlig. Gerd viser her ett av de løse trappegelenderne.

Fem, seks ganger har det vært PLUT-folk her for å titte på lesesalsvinduene, to til fem mennesker i hver delegasjon.

De har diskutert fram og tilbake om plasseringen av gardinene (!) Uten å komme til noe svar. Gerd Johansen forteller at etter det hun vet så er det kun gardin-løsningen disse delegasjonene har sett på.

-Problemet er at det hersker en kommers mellom arkitekten og teknisk personale i PLUT. Arkitekten er redd for at byggets estetiske kvaliteter skal forringes ved en talentløs gardinordning. Men det er vi som får svi, eventuelt koke.

I det hele tatt er det fantastisk at det går an å gjøre så dårlig arbeid som tilfellet er med Optikk-bygget, særlig siden det er så nytt. Det kan ikke unskyldes. Men, avslutter Gerd - stolene er bra! Den rosen skal PLUT ha. De har gitt oss gode kontorstoler.

"Blob, blob, blob..." Idet vi avslutter intervjuet hører vi velkjente lyder nedenfra; Lyder som kan stå som et karakteristika; "Plut, Plut, Plut..."

Cuba sett fra Vesten

Kommentar: Asle Rønning

Håkan T. Sandersen har i siste utgave av Utopia en stort oppslått kommentarartikkel om utviklinga på Cuba. Artikkelen er typisk for norsk kritikk av problemene i verden anno 1990.

Hovedpunktene i Sandersens kritikk er at ledelsen på Cuba, personifisert ved Fidel Castro, på samme måte som ledelsen i Sovjetunionen må gjennomføre reformer dersom den vil unngå å bli kastet i en revolusjon lik den som har skjedd i Øst-Europa. Sandersen mener at en slik utvikling ikke bare må, men også bør, komme.

Sandersen skriver innledningsvis: "Det cubanske regimet synes å ha større oppslutning... enn det som var tilfellet i Øst-Europa. Den cubanske revolusjonen i 1959 førte til en reell standardheving for størstedelen av befolkningen..." Men allikevel slår han kategorisk fast: "Revolusjonen ble allerede i 1961 erklært marxistisk, og overvåking, kontroll og sensur ble en realitet. Mange hundretusen flyktet, og glesene ble snart stengt".

Konklusjonen blir: folk har stort sett vært fornøyd, fordi de har fått det bedre materielt. Men de materielle forbedringene har bare vært spill for galleriet. Som alle marxister er ledelsen i Havana opptatt av å begrense folks frihet. Selv om Cuba har utviklet seg langt på veien mot et velferdssamfunn, er det et dårlig samfunn. For det har jo ikke noe demokrati! Som marxister flest vil Castro begrense folks frihet, og han bruker også den gamle marxistiske teknikken med å kjøpe folks støtte med materielle goder.

Det er bra vestlige mennesker som Sandersen holder stand, og ikke lar seg lure. Den enslige mora i slummen i Havanna som mistet alle sine barn før de kunne vokse opp på grunn av den høye barnedødeligheten kan jo lett kjøpes med bedre helsevesen. Andre fattige og uskolerte kan kjøpes med bedre skoler, mat til alle, arbeid til flere. Men Sandersen vet at de krever feil ting: de krever ikke demokrati. Som vi i Vesten gjør.

Sandersen lar seg heller ikke lure av at Cuba har flere bistandsarbeidere i 3.verden enn FN's helseorganisasjon WHO tilsammen. At cubanske tropper til slutt knekte den sør-afrikanske invasjonen i Angola, og dermed muliggjorde Namibias frihet i fjor - og dermed ga apartheidregimet sitt mest alvorlige nederlag til nå, spiller heller ikke inn. Sandersen har nemlig sett diktaturet med egne øyne.

Dersom Øst-Europa var Sovjetunionens bakgård, er den 3.verden vår

bakgård. Med unntak av noen få land Cuba på det amerikanske kontinentet Angola, Etiopia og Libya på det afrikanske, Vietnam, Kina, Nord-Korea og noen gjenstridige araberstater i Asia, er vår kontroll total. Det er en kontroll som utøves mer effektivt enn Stasi og Volkspolizei, Securitate og sovjetisk tanks noengang kunne utøve. Maktmiddelet heter Verdensøkonomien.

Verdensøkonomien: det vil si korrupt korrupsjon, markedsøkonomi, multinasjonale konserner, gjeldsbyrde og råvarepriser tvinger alle inn i folder. Og oppstår det allikevel problemer verdensordninga løses de greit av smittete presidenter eller generaler, ve hjelp av litt våpenhjelp her og litt amerikansk intervensjon der. Samtidig tillater de som støtter denne politikken seg å snakke høyt om "demokrati".

Noen arbeidsulykker som bremser verdensøkonomien, f.eks. de cubanske revolusjonen, greier man leve med. Men ingen skal si at ikke USA har gjort sitt beste overfor Cuba. CIA har prøvd de mest vanvittige ting fra invasjonen i Grisebukta til dynamit i Fidel Castros sigarer og forgiftning av maten hans med hårfjerningsmiddel slik at han skulle miste skjegget og dermed den politiske apellen. Me foreløpig holder Cuba stand.

Sovjet er i dag på vikende fot globalt. Støtten til Cuba er kanskje borte om noen år. I Vietnam åpnes det nå for prøveboring for de multinasjonale selskapene, med Shell i spissen. Hvor langt Cuba må gå for å tilpasse seg verdensøkonomien er et åpent spørsmål. Men er det virkelig vår oppgave å presse på for at landet skal innføre markedsøkonomi, slik Sandersen mener?

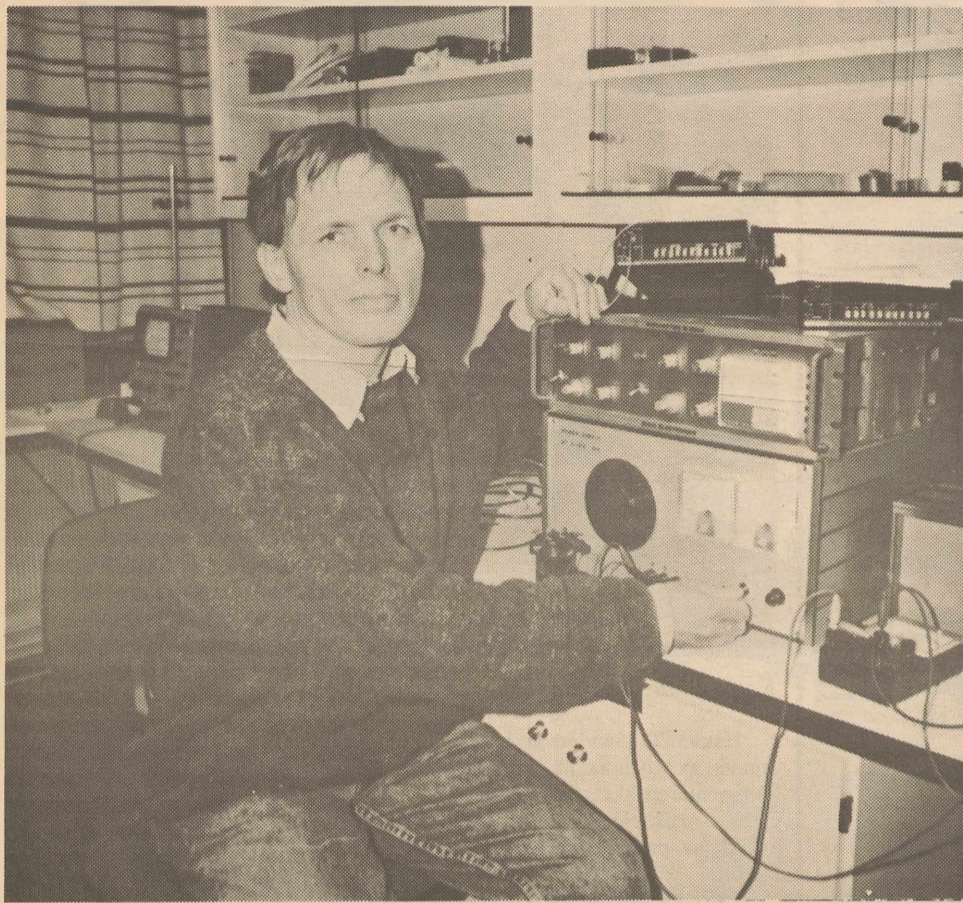
I dag er de fattigste landene Afrika og Latin-Amerika fattigere enn noengang - på grunn av vårt markedsøkonomiske verdenssystem. Er det allikevel riktig å kreve at vårt markedsøkonomi skal spres til de sistrestene av planøkonomi? I ei tid da USA er aggressivt som aldri før, og spytter inn 1 mill \$ om dagen for bekjempe geriljaen i El Salvador, er det riktig å kreve at USA skal få utvide sitt maktområde i Mellom-Amerika ytterligere?

Det er selvfølgelig slike spørsmål debatten dreier seg om. La oss håpe på karikaturtegningene i Dagbladet Aftenposten, og NRK, med Castro som den siste vaklende "diktator" på vei til å falle ikke spår rett om framtida.

Det står om muligheten til opprettholde alternativer til vårt system. For flertallet av jordas befolkning er det et svært viktig spørsmål.

Nytt framstøt berger satelitt-kontrakten

Professor Hauke Trinks og hans kolleger er optimister etter møtet i Oslo.

Håpet stiger for professor Hauke Trinks og hans kolleger ved Universitetet i Tromsø: Mye tyder på at Norsk Romsenter vil revurdere sin holdning til satelittprosjektet Universitetet er tilbudt av Estec, det europeiske rom- og teknologisenteret. Norsk Romsenter har til nå nektet å godkjenne prosjektet.

Av Arve Bartnes
og Oddgeir Sagerup (Foto)

På et møte i Oslo i slutten av mai roste flere norske høyteknologiske industribedrifter prosjektet og gjorde det klart at de var meget interessert i å delta. Dermed bortfalt et av Romsenterets hovedargumenter. Rektor Ole D. Mjøs karakteriserte i forrige Utropia romsenterets holdning som "negativisme og sentralisme av verste slag".

På møtet i Oslo deltok fra Universitetet i Tromsø professor Hauke Trinks, professor Jan Trulsen og professor Ove Havnes.

I tillegg til Tromsødelegasjonen møtte to representanter fra elektronikkfirmaet EIDEL på Eidsvoll, og en representant fra et Kongsbergfirma. Representanten fra Prototec i Bergen ble forhindret fra å møte pga av flystreiken. Møtet begynte med at Norsk Romsenter ga en generell orientering om hva senteret står for. Deretter orienterte Hauke Trinks om prosjektet. Selv om stemningen spesielt i begynnelsen var amper betegner Professor Ove Havnes møtet som en suksess. —I diskusjonen som fulgte gjorde

industrirepresentantene det klart at de fant prosjektet meget interessant. De så dette som en god mulighet til å komme inn på det romteknologiske Europamarkedet. I dag har de problemer med nettopp det pga av manglende kontakter i miljøet. Slike kontakter har Hauke Trinks flust av.

Romsenteret var ikke tydelig begeistret og gav uttrykk for at det var nok med en til to elektronikkbedrifter som jobber mot det Europeiske markedet. En slik holdning var industrirepresentantene sterkt uenig i.

--Mitt inntrykk etter møtet er at Romsenteret ikke lenger har noen argumenter å føre i marken mot hverken selve prosjektet, tanken bak eller gjennomføringen av det. Det virket som om Romsenteret også selv forsto dette etterhvert, sier Ove Havnes. Romsenteret hevdet også at det var vanskelig å finne midler til prosjektet. —Hvis Norsk romsenter legger godviljen til er det en enkel sak å overføre midler fra budsjettposter hvor det er rikelig med ubrukte midler, sier en optimistisk professor Ove Havnes til Utropia.

Norsk Romsenter vil i løpet av kort tid meddele Universitetet resultatet av forhandlingene.

"Lysthus" gir fleire leseplassar

Til hausten startar bygginga av to paviljongar mellom Institutt for Samfunnsvitenskap (ISV) og Institutt for Matematiske realfag (IMR).

Av Robert Hagen

Den fyrste av disse paviljongane, eller lysthus som Plan- og driftsavdelinga (Plut) kallar dei, skal innehalde studierom for stipendiatar, undervisningsrom, auditorium og kollokvierom.

Det neste "lysthuset" skal romme Avdeling for praktisk pedagogisk utdanning (APPU). Arbeidet med disse to lysthusa vil starte opp til hausten, og vil stå klar til neste år. I tillegg er eit tredje lysthus under planlegging.

Dette skal romme leserom til lågare grads studentar, og er venta vil avlaste Universitetsbiblioteket (UB). Prisen for disse bygga vil ligge på omtrent 7.millionar for kvart lysthus.

For studentane vil bygginga av disse lysthusa innebære ein auke av lesesalplassar. I fyrste omgang på UB, der to hjørnerom som i dag nyttast av stipendiatar og APPU, vil bli tatt i bruk som lesplassar. Dette vil føre til ein auke på 100 leseplassar når stipendiatane og APPU flyttar inn i dei to fyrste lysthusa. I neste omgang vil eit eige lysthus berre for studentar stå klart, kanskje alt i 1991. Plut har óg tenkt på den forventauken i studentantalet til hausten, og har leigd 300 kvadratmeter i det same bygget som alt husar Studentsamskipnaden og Jusshjelpa i Nord-Noreg.

Her vil ein frå hausten av finne lesesalplassar, undervisningsrom og kollokvierom.

Lånekassen feilinformerer

Nye tall fra Lånekassen viser at renta på studielån i realiteten er mye høyere enn de offisielle tallene viser. De nye utregningene viser at den effektive renta kommer opp mot 12,54 prosent. Det er avisa Studentforum, organ for Norsk Studentunion, som skriver dette i sitt siste nummer.

I brosjyrene som Lånekassen hvert år sender ut, opererer de med rentetall på maksimum 10,53 prosent. Student- og elevorganisa-

sjonene har lenge ment at disse tallene er misvisende. Etter press fra student- og elevorganisasjonene har Lånekassen nå gått med på å regne ut renta på en måte som gjør at den nå kan sammenlignes med renta i andre banker. Men disse tallene vil ikke Lånekassen trykke i sine informasjonshefter. Norsk Studentunion mener at Lånekassen på denne måten feilinformerer sine låntakere.

BULIMI - ANOREKSI - TVANGSSPISING

ring

02 33 20 69

skriv til

INTERESSEGRUPPA
FOR KVINNER MED
SPISEFORSTYRRELSER

Box 8877 Youngstorget, 0028 Oslo 1

Vi tilbyr:

INFORMASJON
SELVHJELPSGRUPPER
TEMAKVELDER
OPPLYSNINGER OM
BEHANDLING
FOREDRAG

For få jenter på datafag

--Alt for få av jentene som studerer datafag tar høyere kurs innen fagområdet. En av formålsparagrafene våre er å jobbe for en jevnere kjønnsfordeling på datafag, sier Solveig Thunestvedt. Hun er leder i Tromsøstudentenes Dataforening. Dette er kanskje den mest aktive faglig/sosiale studentforeningen på Universitetet.

Av Arve Bartnes og Roy Østensen(Foto)

Studentavisa møter Solveig og et samlet foreningsstyre i kantina på Institutt for Matematisk Realalg. I motsetning til mange andre studentforeninger som sliter tungt med rekruttering og manglende engasjement blant studentene, er aktiviteten i Dataforeningen jevnt økende.

-- I løpet av våren har foreningen økt medlemstallet til rundt 60, vi håper selvsagt at medlemstallet vil stige ytterligere til høsten. Alle registrerte studenter og ansatte ved Universitetet kan bli medlemmer. Vi er ikke bare en forening for datafagstudenter, presiserer styremedlemmene.

Sosialt aspekt

Bakgrunnen for den fem år gamle foreningen er det passive forholdet mange studenter har til sitt eget fagfelt, en velkjent problematikk ved de fleste instituttene. Et av mange formål i Dataforeningens program er nettopp å fremme interessen og forståelsen for datafaglige emner. --En av måtene å gjøre det på er å arrangere populærvitenskapelige forelesninger, seminarer og kurser i aktuelle temaer. Samtidig lar vi arrangementene inneholde et sosialt aspekt. Slik slår vi to fluer i en smekk, interessen for datafaglige emner øker, samtidig bedres studiemiljøet, og trivselen og engasjementet blant studentene øker.

Et av de mest populære arrangementene våre er helgeseminarer på Universitetets feltstasjon i Skibotn én gang i året. Temaet er forskjellig fra gang til gang. På søndagene arrangerer vi hopprenn. Et slikt seminar er en fin

Styret i Tromsøstudentenes Dataforening (f.v.): Hanne M. Johnsen, Solveig Thunestvedt, Roy Arne Bjørklund, Gunn Judit Evertsen, Anders Andersen, Roar Steen og Tore A. F. Throndsen. Mads A. Hansen var ikke tilstede da bildet ble tatt.

måte å integrere nye studenter i miljøet på.

I løpet av vinteren har Dataforeningen stått ansvarlig for flere arrangementer. 25 stykker deltok på bedriftsbesøket hos Norsk Datas avdeling i Tromsø. God oppslutning var det også på professor Knut Skogs lysbildeforedrag om datamaskinens historiske utvikling. På Tromsøstudentenes Dataforenings jubileumsfest i anledning femårsdagen, deltok og talte rektor Ole D. Mjøs, Otto Anshus, seksjonsleder datafag, Willy Jensen, direktør på Spacotec og en av de første som ble ansatt på datafag, og dataforeningens stifter, Gunnar Hartvigsen.

Jentekveld

Det arrangementet styret likevel snakker varmast om er "jente for

data-kvelden". --På mange måter er datafag en "mannsbastion". Veldig mange av jentene på datafag slutter etter de første kursene, og går over til andre fagområder. På hovedfag data er det knapt 17 prosent jenter. Mange av guttene har mere erfaring med data enn jentene har når de begynner på datafag.

Jentekveld

Det er også viktig at de jentene som trives bra trekker med seg de andre. Slik kan også jentene få etablert et faglig og sosialt nettverk. Derfor ville vi arrangere en kveld bare for jentene hvor de i et uformelt foren kunne få spørre om det de ville både om rent faglige ting, og ikke minst om yrkesveier og muligheter innenfor databransjen i dag. Kvelden ble rundet av med servering

i kantina - hvor guttene i foreningen var servitører. "Jentekvelden" ble fulgt opp med et bedriftsbesøk på FORUT/Teledirektoratets forskningsavdeling. Bare jenter fikk delta. Det skyldes at jentene ofte stiller bakerst i "kikke-køen" og at spørre rundene ofte domineres av de mer freidige guttene. --Datafagmiljøet er helt klart guttedominert. Dataforeningen kan bidra til å snu denne utviklingen, sier Roar Steen, en av guttene i foreningens styre.

--Å arrangere "jente-kvelder" er en fin måte å trekke flere jenter med på. Det er også viktig å bakke opp jentene fra de første datakursene deres. Hele datafagmiljøet vil tjene på at andelen jenter øker.

Utadrettet

Det er ikke bare på "jente-

kvelden" foreningen tar opp situasjonen og arbeidsmarkedet i databransjen: Tromsøstudentenes Dataforening ser det som en meget viktig oppgave å være et bindeledd mellom fagmiljøet og næringslivet. Før inviterte nærmest datafirmaene seg selv. Programmet var ofte et seminar på en time, deretter gratis øl og pizza, sponset av firmaet. Selv om gullalderen er over i databransjen og studentene ikke lenger kan nyte øl og pizza på deres bekostning er kontakten med næringslivet meget god.

--Med det hardere arbeidsmarkedet i databransjen er det viktig at næringslivet er obs på det gode datafaglige miljøet ved Universitetet i Tromsø. Ved også å ha en utadrettet funksjon håper vi at Tromsøstudentenes dataforening kan bidra til dette.

Studenter søker ikkje lenger studielån

Statens lånekasse for utdanning har berre fått inn halvparten av dei søknadane om lån som var venta. I slutten av april var det berre kome inn 10000 søknadar om lån og stipend for neste studieår. På same tid i fjor hadde Lånekassa tatt imot 22000 søknadar.

Norsk Studentunion meiner mykje av grunnen til dette er at studentane ikkje veit om dei kan halde fram med utdanninga si neste semester. Omfattande lukningsframlegg, og usikker framtid gjer at mange studentar

venter med å sende søknad om lån til situasjonen på universiteta er klarare. Gjentatte endringar av opptaksreglement skapar og uvisse.

"Det er tragisk at over ti tusen unge ikkje veit om dei kan halde fram med utdanninga si neste år", seier Lars Jørgen Tvedt i Norsk Studentunion. "Styresmaktene må snarast råd vise handlekraft og gjere det mogleg for unge å planlegge si eiga framtid på litt lengre sikt enn ein månad om gangen."

Studentane, som lenge har kjempa mot omfattande lukking av studiar, kan berre konstatere at klar

statistikk frå Lånekassa no stadfester nokre av dei problema som var spådd. Unge får ikkje lenger tilgang på den utdanninga dei søker, og kan heller ikkje planlegge framtida fordi dei ikkje veit om det blir mulig å studere det dei ønskjer.

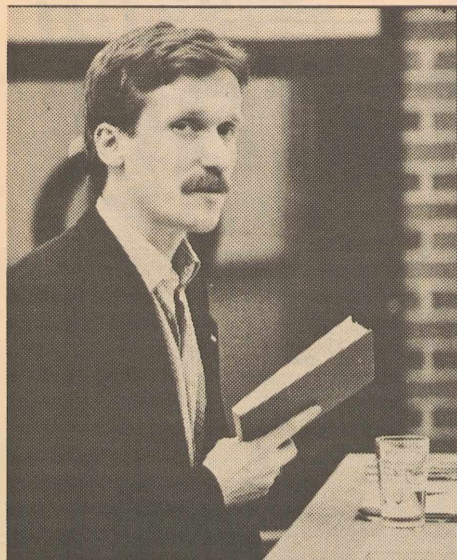
For Lånekassa vil den usikre situasjonen på universiteta føre til omfattande køar, og lang saksbehandlings tid når semesteret startar og studentane kan sende inn sine søknadar. Dette vil i sin tur føre til at studentane må vente lenge på sine trangt tilmålte og lånte kroner.

Juridisk doktorgrad

Professorstipendiat cand. jur. Jens Edvin Andreassen har forsvart sin avhandling "Factoringspant" for den juridiske doktorgraden den 6.juni 1990. Dette er den første juridiske doktorgraden ved Universitetet i Tromsø, skriver Ukebulletinen ved Universitetet. Avhandlingen "Factoringspant" tar sikte på å gi en mest mulig uttømmende framstilling av den adgangen næringsdrivende har etter panteloven paragraf 4 - 10 for å pantsette sine utestående enkle pengekrav. Denne pantsettelsesadgangen er ny i panteloven av 1980, og bestemmelsene i paragrafene 4 - 10 reiser flere

vanskelige og uavklarte tolkningsproblemer. Hovedsiktemålet med avhandlingen er å gi en framstilling av gjeldende norsk rett om samlet pantsetting av enkle pengekrav, bl.a. om hvem som kan foreta slik pantsetting, omfanget av slik pant, hvordan dekning i pantet skal gjennomføres med videre.

Avhandlingen begrenser seg imidlertid ikke med dette. Jens E. Andreassen går dessuten inn på ulike rettspolitiske spørsmål ved utformingen av faktoringpantordningen, og hvordan konflikter med konkurrerende kreditorer i enkle pengekrav skal løses.

Av Asle Rønning og
Ole Jacob Hanssen (Foto)

—Jeg føler at det er noen bøker som mangler i litteraturhistorien. De bøkene må jeg skrive, sier en lettere ironisk Ragnar Hovland til Utopia under et kort Tromsø-besøk tidligere i vår der han blant annet besøkte Universitetet.

—Store forfattere skriver gjerne sine mesterverk når de er rundt 40 år. Jeg har altså ennå noen år igjen. Men det går jo fort.

Forfatteren tenker seg om: —Jeg må vel begynne nå!

Mann for sin bart

Hovland er en slank og spenstig noen-og-tretti-åring med typisk Vestlandsbart og dongeri. Han er en av de norske forfatterne som har markert seg sterkest på åttitallet. De bøkene han ikke finner i litteraturhistorien, og derfor må skrive selv, handler gjerne om folk som ikke alltid går strake veien her i livet. De studerer sjelden juss, for å si det sånn. En type som er representativ for Hovlands hovedpersoner - eller "helte" som han kaller dem - er jeg-personen i "Sveve over vatna" (fra 1982). En Bergens-student som aldri klarer å komme seg på en eneste forelesning, og langt mindre ta noen eksamen. Men som starter friskt hver høst med målsettinga om at "dette semesteret skal jeg komme med opp på Universitetet":

—Det er vanskelig å skrive om skikkelige og pliktoppfyllende folk, forsvarer Hovland seg smilende. —Hvis folk blir for skikkelige er det vanskelig å plassere dem. De forsvinner ut i skyggen.

Hovland formidler noe av den samme anti-helt-imaget rundt sin egne person:

—Forfatterkarrieren begynte engang på gymnaset da jeg skulle parodierte en moderne forfatter vi hadde hatt besøk av på skolen. Så fant jeg ut at jeg kunne skrive bedre dikt sjøl.

—Jeg tenkte på hva jeg skulle bli. Det var en vederstyggelighet å skulle ha en fast jobb, stå opp tidlig om morran og slikt. Nå regulerer

jeg arbeidstida sjøl. Går og pusler i huset, lager middag til dama kommer hjem, og begynner å jobbe utpå ettermiddagen.

Hovland ble født i 1952, fire år før Elvis slo igjennom. Han debuterte i 1979, tre år etter Sex Pistols, med romanen "Alltid fleire dager". Siden har det kommet ei lang rekke med bøker: romaner, ungdomsbøker, noveller, barnebøker. Den siste voksenromanen er en svart kriminalroman fra Bergen: "Utanfor sesongen". Hovland skriver på nynorsk, gjerne med henvisninger til fransk surrealisme og amerikansk rock. Han er sjølerklært "all-round-vestlending".

Vi har fått innvilget en knapp halvtime til intervju sammen med Studentradioen. Jenta fra Studentradioen starter friskt og vil vite hva Hovland tror grunnen er til at han har så mange kvinnelige lesere?

—Tja, sier forfatteren. Det rykker litt i barten, og vi får et skeivt smil: —Kanskje fordi jeg er så sjarmerende? foreslår han ubeskjedent. —Det er i grunn merkelig. Jeg skriver veldig "guttete" bøker. Men det er ihvertfall sant at jeg har mindre problemer med kvinnelige anmeldere.

—Når det gjelder å skrive om kvinner, er det et problem med disse kvinnfolka som kommer inn i bøkene. De blir jo bipersoner, men de skal få utfolde seg. Og hovedpersonen(gutt/mann) skjønner veldig

lite av dem. Kvinnene er noe rart og fremmed.

Merkelappen "naivistisk" passer ikke helt på hans egne stil, mener Hovland. —Heltene mine er både naive og sofistikerte. De har en coolhet. De har oversikt, og det er lite som overrasker dem. Uventede ting: jordskjelv og slikt, det tar de med stor ro.

—Jeg vil beskrive bøkene mine som grunnleggende melankolske. Det er melankoli enn pessimisme. Stilen tar ikke stilling til om det er grunn til å være optimistisk eller pessimistisk. Lengre utredninger får vi ikke ut av ham før Studentradioen er frampå igjen og spør om hvorfor han skriver så mye om katter? Da livner Hovland opp:

—Vi hadde en hannkatt hjemme når jeg vokste opp som var ganske spesiell. Den pleide å ligge oppe på kirkegårdsmuren med hele ungeskokken rundt seg. Ved matfatet danderte han ungene rundt seg og sørget alltid for at alle fikk nok. Han var nok en god far. Desverre var den ikke tilstede da flyttelasset gikk, og det var det siste vi så til den.

Med slike barndomsminner er det klart det blir stor litteratur. Vi sier adjø, og Hovland reiser tilbake til Vestlandet for å skrive seg inn i verdenslitteraturen. Etter hans egen teori skulle mesterverkene være bare noen få år unna nå.

Viltre glefs

Det siv.inger seg!

Av Arne Hauge
(Tekst og tegning)

Faen også! det blir bare verre og verre å sitte som spaltist for Viltre Glefs. Tror snart jeg kyler hele Glefs-greia til icing. Red-ax'n, den pysete soppen av en presse-etiker, har gitt meg knebel og bakbind og tommeskruer. Ikke det at han direkte ber meg kutte ned på provokasjoner og drit-slenging - åneida! Han er mye lure: han ber meg nemlig om å "studentvinkle stoffet." Har du hørt verre tullpreik!? Fyren må da fatte at kunstnerbrønnen er tørr. Jeg har jo skrevet om alko og disco! Hva står da igjen som engasjerer studentene?

Politikk? Miljøvm? Undertryktes kamp.....!?"

Du snakker om å lempe perler for svin.

Joda, jeg kunne nok Glefse om studentenes manglende engasjement, men problemet er jo nettopp at det ikke engasjerer. Eller - som filosof Speisusen ville uttrykt det; "A priori diskurs-dialektisk esoterisk-hermeneutisk samanBROT!!!" (Det siste er prøyssisk og betyr "å bryte brød").

Når studentengasjement er desperat mangelvare på lese-salene, hva da med det virkelige liv!? Det er og blir umulig å vinkle en sirkel. Men uansett folkens, det går for alvor mot sol og sommer. Det betyr at tiden er inne for å gjøre opp status. Over studieåret som gikk.

Gikk seg vill, sier du? Din sløving! Det er bare til pass. (Erta bærta sukker ærta - næ-næ-næ-næ-næ-næ...)

Du kipe student som ikke gadd møte til eksamen. Du som fant på ti tusen råte unnskyldninger for å vri din skulkeskrott unna vårens vakreste nerveshow. Nå kan du ha det så godt. Og har

du, i din grenseløse egoisme - tenkt på hva mor og far vil si? For du reiser vel hjem? Skylder på magasjau og talentløse forelesere og bedritent pensum og... dæven! - har du tenkt å lyge?? Fortelle gamlemor og slitnefar at du STO!! Din slask. Først bløffe våre velgjørere trill rundt, og så snylte på dem hele sommeren. For ikke gidder du legge ned et ærlig dags arbeid heller, tenker jeg. Bedre å ete seg feit på dem - HÆ?

Da er det noe ganske annet med oss skikkelige studenter. Vi som "i vårt ansikts sved kjempet og strevde for livets opprettsholdelse." (sitat; Far min, daglig, årene 1964-1990).

Vi som ikke ga opp, men gikk opp. Til eksamen. Og besto!

Lønn for strevet har vi fått, med vektball i drøssevis. Og nå kan vi speile oss i en velfortjent Mirage'-pils. Sprudlende frisk og sinnsykt deilig. Akkurat som vår melkehvite samvittighet.

Dere drikker nok også, men halvliter'n deres er'ke god. Den smaker beskt. Ramme smaken av nederlag.

Gå opp til høsten sier du....? (Hi-hi!) Hørte dere den folkens? MOOORSOMT!

Bare glømt det med en gang. Latskapen minker ikke med årene. På det beste tegner den en strak linje, med øøøøsmå hopp (kalles inspirasjon). Mengden av uavlagte fag derimot.... de øker dramatisk (kalles ond sirkel). Dessuten - og dette er viktig - så har det kommet V.G. for øret at lånekassen visstnok skal stramme ballegrepet noe voldsomt.

Du vet - de har jo likevel mer enn nok studenter å flå, nå som staten skal ha en massiv kunnskapsheving på de arbeidsledige. De trenger m.a.o. ikke å trekkes med en dumpekandidat som deg. Den utilsørgte nyhete er derfor; tupp i ræva hvis du ikke kan bla opp med 20 v. i semesteret. Finito prompte!

Og kom bare ikke med okkult snikksnakk om å stole på studentpolitikkerne. Bare GLØM DET!!

Nei, da er det bedre at dumperdustene finner seg en passende jobb. Arbeidsledig f.eks. Noe av det mest lgnssomme, for da kan du jo arbeide fulldag svart ved siden av.

Eller kanskje du vil gjøre som en (forhenværende) kompis av meg; Han skar ut på Ma-10.000 - for femtende gangen. Nå sitter han i byparken og mater duene og venter på paradigmeskifte. Da, sier'n - da skal alt bli så myyye bedre.

Nåvel, han om det. Ikke hans feil at psyken var for svak til å overleve ACEM-kurset. Du vet, disse meditative New-aga seansene. For folk som ikke tør dø av stress. Har blitt uhorvelig populære her på bruket. Kanskje du burde gjøre som kameraten, melde deg på et av dem? Det styrker konsentrasjonsevnen før du stryker i K-5000.

Videre resignerer vi til vår utrolige frustrasjon at rusen er en tåpelig gjeng sosiale analfarødbeter. Som endelig - ENDELIG ... ser ut til å runde av "feiringen." Og godt er det, for en blir i lengden så møkklei Storgata når den likner et mislykka brannslukningsforsøk. Når det vrimler av to-fargete halvaper som innbiller seg at de er verdensmestere. Til tross for at de ikke ENGANG makter å lage avis som blir anmeldt!

Og til høsten må vi drages med dem her også. Herrejemi! Hvordan skal dette ende? (Sitat, far min.)

Men, de har da allits noe å komme til - sauene. Fysakkene med russelue har da noen alternativer straks de får kartlest seg inn på nisseklubben i Breivika. La oss bare ta en kjapp titt på godsakene, liksom tørrtrene før vi skal på topp-less stranda.

Her finnes nemlig muligheter for enhver smaksløk. Enhver ambisjon kan gå i drømmeboks. Enhver Nord-Norge krise kan løses. Hør bare;

Mest populær er gutteklubben på Institutt for Tørre Tall. Her kan man utvikle sitt ungdommelige sinn, og virkelig bli lærd. Regne ut og fylle inn livets mange ruteark. (2+2(comp.6inst0.087backslash)=4). "Matematico ergo sum." Jeg er

fordi jeg regner matte. (Aldeles ikke fordi det gjør helvetes vondt å ramle i fylla!) Og jeg er slettes ikke fordi jeg er!

Neste populære mål er jus-gryta på IRV. Her kan purunge uprogramerte sjeler dresseres på det samfunnsnyttigste. Slik at de kan tyte ut i kommersen som uhederlige pr.def. På denne måten spares en masse tid. At strykprosenten likevel er opp mot hundre på jus - se det rører meg dypt. Da tenker jeg i mitt stille sinn at det ennå er håp for verden.

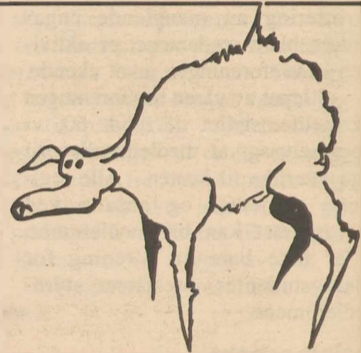
Institutt for Biotuknologi og GeoTotalologi (IBG) er også et overmåte in-sted. Særskilt nå etter at alle er enige om at mutantpotetologi er det beste middel til å løse fisa i Nord-Norge. (Begynn her - få senilt professor-look øyeblikkelig!)

Norges Fiskeriharakiri (NFH) kan gi særskilt tilpasset tilbud. Her kan alt læres, som vil ha nytte for å kjøre siste rest av antibiotisert fiskerinæring ut på dypt vann. Men siden markedskreftene alltid skal råde, gjelder det også å stille med motsatte tilbud. Derfor driver Norges Fiskeriharakiri også anvendt grunnstøting innen de aller fleste fiskeridisipliner. Og mer til. (Ta en titt da vel. (Altså såfremt du er immun mot sopp og pest og Hitrahikke)).

Institutt for Søvnlige Vriompeiser (ISV) har meget å skilte med. Det kanskje mest samfunnsnyttige er filosofi. Her lærer de unge hvordan en skal perfektjonere kunsten å råne på rot. Samfunnet trenger nemlig masse mennesker som kan gå bak som dårlige eksempler. (Opptaks-krav; Grunnskole e.l.)

Det nest beste tilbudet er teologi, men det har vi ikke, for ingen har ennå sett prestegnål som en vei ut av Nord-Norge-Fisa. (Ved eventuelle klager, gå til Gud i himmelen og til høyre).

Rosinen i kunnskapens eple er likevel Siv.ing. studiet. Siv.ing. er nyengelsk og betyr "Sivilisation ingulf" (sjekk ordet om du tør!). Siv.ing kurset har vært vår saktmodige rektors hjertebar, og etter alt gnålet om "universitetet i samfunnet/ næringslivet/ politikken - begynner det endelig å lukte fuggel. Det siv.inger seg, for å si det slik. Og på siv.ing-kurset blir du ikke utdannet, men "kandidatproduert." Mer rettet mot Fjord-

Norge flisa blir du ikke!

Og derfor, i beste Mjøs-ånd, må vi huske å fortelle de nyankomne studenter at det drives nyyyy-tenkning ved UiTø. Slik at de kan innpasse sin usle skrott etter nyyyy-tenkningen. Nytenk- nest av all nytenkningen er nemlig det nevnte siv.ing kurset. Det er flott å skilte med når vi skal løse Nord Norge visa. Så bare den nytenkende rektor og co. får kandidatproduksjonen på geledd, skal den nok siv.inge seg ja. Det er nemlig bedriftsøkonomien som skal løse krisa i Nord-Norge! Det er nytenkning det! God gammaldags nytenkning.

Pussig forresten, at en Kristelig-folkeparti tass kan ha et såvidt teknisk menneskesyn. Men han er vel kandidatproduert sjøl også, hvem vet? Tidene endrer seg, og krever sin MANN!

I allefall; La oss ikke legge fingrene i mellom når bedriftene ber om representativ majoritet i alle Universitetsfora. På tinget og hovedallmøtene og i komiteene og suppe-rådene. For bare slik sikrer vi skikkelig integrering, og konstant markedstilpassing. Penger kan vi tjene og; "I dag - pangtilbud! Forskningsresultater selges. Billig! Kvantumsrabatt!"

Skal hilse og si at nytenkningen blomstrer!

Hurra for rektor! Hurra for siv.ing kursene og de intellektuelle sjøløver!

Et trefoldig hurra for det faktum at idiotien ennå er strakeste veien til saligheten. Uten denne kjennsgjering ville sjøløvene arbeidet på samvirkelaget i dag. "Pangtilbud! Frossen akkar - billig!"

Nåja, dette var bare en nøktern informering om noen av UiTø's (pang)tilbud. Til høsten får vi vel ta en nærmere titt. Men før skal vi gjennom to måneders kamp mot mygg og megapoters.

May the Radar be with you. God sommer!

Forfatteren av "Operasjon Narvik" Sverre Arnes.

BOK:

Spennende sommerlesning

Siden det nærmer seg sommer, skal vi ikke denne gangen ta for oss høytravende eller provokatoriske bøker. Den slags lar vi ligge til høsten. I stedet skal vi for en gangs skyld se litt nærmere på tre regulære skjønnlitterære bøker. De to første, "Odins ravner" og "Spydet" er skrevet av den meget produktive Vera Henriksen, og er de to første i en trilogi.

Den mer kommersielle romanen "Operasjon Narvik" av Sverre Arnes, har nylig gått som føljetong i Vi Menn, og er nok

mer typisk roman for "gutta...." Sverre Arnes er ikke mindre produktiv, med et variert forfatterskap bak seg. Preget av alt

fra "smusslitteratur" til thrillerer til filmmanus.

Hvorfor lese dårlig oversatte amerikanske når det finnes norske? Les og se om dette kan være noe for deg - nå i sommer. Med en kaffekopp i solveggen, eller bedre; På stranda....

Operasjon Narvik

Da jeg begynte å lese denne thrilleren, hadde jeg allerede en stygg forutinntatthet; "Dette kan da umulig være annet enn møl." Langt der i fra! Boken, den første

"stivpermen" til Sverre Arnes, er nemlig spennende og godt skrevet.

Det er ingen tvil om at han har nedlagt mye arbeid i bakgrunnsstoff og kildegranskning, samt faktiske stedsbeskrivelser. Både fra Majavatn og Narvik. Det slår en og at Arnes har vært usedvanlig freidig og modig når det gjelder å flette inn nåtidens politiske og samfunnsmessige hendelser. På en svært troverdig måte.

Bokens hovedperson, Richard Ekhjort, er en virkelighetsnær trønder med politisk "gi fan"

holdning. Likevel blir han innblandet i Nynazistiske saker da hans venninne, kalt "Røde Nina"-forsvinner. Ekhjort er overbevist om at det er som en følge av hennes intense journalistiske - "radio RV"- snusing omkring en nynazistisk samlingsleir ved Majavatnet sør i Nordland. Han bestemmer seg for å løse gåten. Og blir innblandet i virkelig svære greier.

Boken starter med dramatik fra krigens dager, og har et meget spennende driv de første femti sidene. Så roer det seg litt ned, men ikke mer enn at en fortsatt fengsles. Slutten er ikke av de aller største, men langt i fra tam. Operasjon Narvik er i det hele tatt en god samtidsfortelling med sus fra gamle krigsspekkelser (gamle SS offiserer, en smule sadisme og en porsjon vold). Folk som er glade i fart og spenning vil ikke angre på å lese denne.

Stilrent

Om språket er det ikke mye å si. Annet enn at det er typisk for denne sjangeren, -røft, "guttete" og overfladisk. I tillegg er det stilrent, og dypere følelser får faktisk lov å ulme fram av og til. Dette er en styrke, og gjør den mye mer lesverdig. Arnes mestrer stilarten til fulle, og vil ikke ha noen problemer med å begi seg inn i den mer "snobbete" sjangeren. Men kanskje vil han ikke. Siden han gleder nordmenn med sine hundreder av westerns, thrillerer, humor-serier og kjærlighetsnoveller.

Operasjon Narvik
Bok, 221 sider.
Innbundet, kr.: 198,-
Sverre Arnes.
Ex Libris forlag, 1990.

"Odins ravner" og "Spydet"
Bøker, 260 og 240 s.
Magnum utgaver, innb. kr.: 98,-
Vera Henriksen
Aschehoug forlag, 1990.

Av Arne Hauge

Av Arne Hauge

Bodvins saga - livet i vikingetiden

Odins ravner er første bok i trilogien om unggutten Bodvar. En -"bråsinet og sterk"- guttunge på fjorten, da sagaen tar til. Stedet er Island, året er 988. Altså middelalderen, - mot slutten av den egentlige vikingetid. Romanen er et flott stykke arbeid, med et intenst og fortettet handlingsforløp. Leseren må hele tiden følge med i de mangfoldige slekter og slektledds opplevelser. Blodarven står sentralt gjennom

hele historien. Har Bodvar trollblod i årene? Er det derfor han er sterk og argsinet?

Bodvar vokser opp hos morforeldrene, i fattigslige kår, men blir en dag hentet av faren, høvdingesønnen Torstein. Fra da av begynner et nytt liv. Et liv der naturens makter står i sentrum. Der mennesket kan lære seg maktene å kjenne, og skaffe seg deres gode vilje.

Våpenkunst lærer Bodvar seg, slikt er satt høyt i hevd i datidens Island. Men mer; Han lærer seg skaldkunsten å kjenne. Som om mulig er ennå mektigere enn våpen. Det er farfaren hans - Egil - som tar gutten i lære. Bodvar er en gutt som tidlig må drepe sin første mann, og han er en gutt som velger seg guden Odin som sin "fulltrue." Den gud han sverger og ofrer til. Og Odin, det er krigsguden og døds-guden og de henges gud. Odin er en farlig gud. Men han er

sterk....

Språket flyter sterkt og profesjonelt, vi hindres ikke av flau formuleringer, men holdes fast gjennom hele handlingen. Og vi lærer virkelig mye om denne farefylte tiden.

Om "Spydet" kan vi si at den kommer godt opp mot den første. Sagaen om Bodvar føres videre, og vi følger ham fra ung voksen til en ganske så mutt og taus mann. Rikdom gjennom herjinger på de Britiske øyer har han vunnet, men må betale sin pris. Bundet som han er av kravet om en manns ære. Han har en hevn å ta, en som han er lite lysten på å utføre.

Det mye dramatik og nerve i "spydet".

Om trilogien sier forfatterinnen selv at de ikke er romaner i vanlig forstansand, snarere tar hun opp sagskriverens glemte håndverk, og fører denne tradisjonen inn i vår tid. Hun ønsker å utforske mennesket da, mot mennesket nå.

Bøkene er ikke som mange andre slike "soger," overlesset med krig og kamp og våpengny. Likevel

Alle som bruker data i forskning og studier.

Ikke kjøp PC før du vet hva PS/2 er!

Akjøpe en vanlig PC i dag er som å satse på dampmaskin når andre har gått over til bensinmotor. PS/2 er IBMs nye familie av personlige datamaskiner. En ny måte å tenke produktivitet på.

Med en PS/2 kan du gjøre det samme som på en vanlig PC. Men du kan i tillegg gjøre mye mer – tryggere, enklere og raskere – enten du bruker datamaskinen til tekstbehandling, regneprogrammer, arkivering eller hva som helst. F. eks. om du utvikler dine egne programmer.

Har du noen gang hatt behov for å gjøre flere ting på en gang? Denne menneskelige begrensningen har også en vanlig PC. Men ikke PS/2.

En PS/2 kan gjøre mange ting på en gang. Mens regneprogrammet kalkulerer og du taster inn nye data, kan maskinen samtidig sende eller motta data fra en annen maskin. At skriveren samtidig holder på med en større utskrift betyr ingenting.

Med PS/2 er ventetiden over.

PS/2 er rask, og langt mer driftssikker enn den gamle PC-standard. Risikoen for tap av data eller feil på datamaskinen er minimal.

PS/2 kan benyttes med operativsystemene OS/2, DOS eller AIX PS/2 (UNIX). La ikke de tekniske betegnelsene skremme deg. Dette betyr nemlig at du kan få løsninger

til alle tenkelige formål, og de fleste programmer er enkle å lære.

"Kan jeg ikke klare meg med en vanlig PC foreløpig?", spør du kanskje.

Spør heller: Hvorfor satse på en vanlig PC når PS/2 kan gjøre alt det en PC gjør – og i tillegg gi mange fordeler i dag og i fremtiden?

40% rabatt

Nå får du sjansen til å kjøpe IBM PS/2 til spesialpris dersom du:

- Studerer på full tid for å oppnå universitets/høyskoleeksamen (og ved tilsvarende studier som bygger på videregående skole),
- eller er ansatt ved en slik undervisningsinstitusjon for primært å undervise.

Opptak og adgangsbegrensning

Åpent brev til utdannings- og forskningsministeren

Studentrepresentantene i Styrene ved Universitetene og Norges Landbrukshøgskole tar kraftig avstand fra regjeringens vedtak om innføring av adgangsbegrensninger fra høsten.

Studentrepresentantene kritiserer departementets lempelige behandling av institusjonenes søknader om å få lukke studiene. Studentrepresentantene i styrene kan ikke se at departementet har vurdert adgangsbegrensningene i henhold til

Lov om universiteter og vitenskapelige høgskoler.

Utdannings- og forskningsminister Einar Steensnæs meldte i januar at departementet ville være meget restriktive med å gi lukningshjemler. På bakgrunn av dette oppfatter vi departementets behandling av institusjonenes søknader om innføring av adgangsbegrensninger som et løftebrudd.

Som et plaster på såret skal det gis tilleggsbevilgninger til 5000 såkalt "nye" studieplasser. Studentrepresentantene vil presisere at pengene ikke kommer til å gå til nye

studenter. Midlene vil ikke engang dekke kostnadene til drift av allerede eksisterende studieplasser.

Vedtaket som innebærer at de aller fleste studier vil være adgangsbegrenset setter studentene i en svært vanskelig stilling. Studenter under utdanning vet ikke om de har en studieplass å komme tilbake til etter sommeren.

Studentrepresentantene i styrene ved universitetene og Norges Landbrukshøgskole henstiller til departementet om å vurdere følgende:

1. Departementet må foreta en kritisk gjennomgang av adgangsbegrensningene og vurdere realitetene i de krav som har kommet fra institusjonene. Det vil si at departementet må ta stilling til de disposisjoner institusjonene har gjort av midlene de er tildelt og i hvilken grad tilleggsbevilgninger har gått til tiltak for å bedre undervisnings-situasjonen.

2. Departementet må vurdere de ulike formene for adgangsbegrensninger i henhold til Lov om universiteter og vitenskapelige høgskoler paragraf 44.

3. Departementet må vurdere de ulike formene for adgangsbegrens-

inger som innføres og ta stilling til hvordan disse skal praktiseres.

4. Departementet må ta stilling til konsekvensene de innførte adgangsbegrensningene vil få i forhold til utdanningssøkende, både de som er under utdanning og de som søker seg til fjerstegangs- og vidreutdanning.

Studentrepresentantene i styrene ved universitetene i Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø og Norges Landbrukshøgskole.

Eilertsen, en analfabet

"Likhhet i forhold til fienden - den første forutsetning for en ærlig duell. Hvor man forakter, kan man ikke føre krig; hvor man befaler, hvor man ser noen under seg, har man ingen krig å føre". F. Nietzsche, *Ecce Homo*, s.33.

Arne Hauges anmeldelse i Utopia nr.2/90 av boka "Satans Testamente" har vakt betydelig oppsikt. Spesielt gir Jan-Arne Eilertsen i Utopia nr.3/90 uttrykk for raseri, forakt og mangel på respekt. Eilertsen dekker seg bak nihilismens og postmodernismens far Nietzsche, når han spytter på Hauge. Imidlertid ser det ut til at han spytter i motvind, og får gørra tilbake i eget ansikt. Eilertsen spør hvilken moralsk målestokk Hauge bruker for å bedømme Bibelen. Hans svar er noe uklart, men ting tyder på at han mener at Hauge vender den gammeltestamentlige moral mot den nytestamentlige. Og at Hauge tilslutter seg den nytestamentlige. For å klargjøre dette bruker han Nietzsche. Men hvilken moral ligger bak Eilertsens artikkel? Dette er noe vanskelig å svare på, da begreper som "analfabet", "samurai-heroisme", "fundamentalistisk kristendomskritikk" neppe kan sies å inngå i noe vokabular om moral. Slike begreper tyder heller på mangel på moral, Eilertsen er umoralsk. Eilertsens bruk av Nietzsche er tvilsom, for hva tyder sitatet over på? Hos Nietzsche går de påstandene som er gjengitt ovenfor igjen i hans forfatterskap. Ressimentet, trangten til hevng og ødeleggelse, er det som kjennetegner de reaktive krefter i samfunnet. De reaktive kreftene forsøker å nedbryte de kreative krefter i samfunnet. Disse begrepene er hos Nietzsche sammenkoblet med et begrep om svakhet. En er redd for noe, og foretrekker å dolke folk i ryggen, istedet for å gå til en krig basert på ærlighet og likhet. Nettopp dette er det som preger Eilertsens artikkel mot Hauge. Eilertsen foretar seg den frekthet å kalle Hauge for analfabet, fordi han ikke plasserer sin fortolkning av Bibelen i dens hermeneutiske kontekst(!?!). Eilertsen er for feig og svak til å ta Hauges argumenter på alvor, han har ikke engang lest boka Hauge anmelder. Men han svarer ikke selv på

hva som er dens hermeneutiske kontekst. Vet Eilertsen dette? Hauges kritikk av kristendommen går langs flere linjer. Blant annet henviser han til dens historie, også moderne historie. Det gamle testamente er fylt med beskrivelser av diverse blodige foreteelser som er gjort i Guds navn. Dette er bibelske og historiske grusomheter, mens det nytestamentlige budskap er fylt med begreper som kjærlighet, respekt, godhet etc. Det er denne vendingen i Bibelen Nietzsche kritiserer. Nok om han. Det er ikke destomindere et historisk faktum at perioden etter Kristi fødsel er fylt med mye blod, den også. Eller er det noen som benekter at inkvisisjonen, korstogene, tredveårskrigen (1618-1648) etc. har vært blodige? Og hva annet har legitimasjonen av disse historiske hendelsen vært annet enn henvisning til Bibelen i siste instans? De siste 2000 årene er fylt med historiske grusomheter i Bibelen navn. Derved kan ihvertfall ikke jeg se den store forskjellen mellom disse to periodene, ihvertfall ikke historisk. Dette er det Hauge sikter til i sin anmeldelse, hvor han plasserer kristendommen inn i sin hermeneutiske og historiske kontekst. Hauge slår fast de fakta som er nevnt. Nettopp denne plasseringen gjør at Hauge kan påstå det Eilertsen kritiserer han for å ikke gjøre. Men Eilertsen kaller Hauge for analfabet fordi at han ikke plasserer Bibelen inn dens kontekst. Men det er nettopp denne plasseringen som er Hauges utgangspunkt. Her har Eilertsen altså misforstått Hauge, og Eilertsens argumenter faller døde til jorden. Jeg er fristet til å påstå at Eilertsen tilhører den verste kategorien analfabeter. Det er den type analfabeter som påstår at de kan både skrive og lese, samt at de plasserer sitt studieobjekt og sin lesning inn i en historisk-hermeneutisk kontekst, men som ikke gjør noen av delene. Her hører Eilertsen hjemme, og Gud tilgi han for det. Dette er bare konstatering av fakta.

Eilertsen kaster seg på banen i denne saken, og hevder ekstreme synspunkter. Saken er i seg selv en fillesak, men utgangspunktet til Eilertsen og de holdninger han legger for dagen, er ikke en fillesak. Dette kommer jeg tilbake til. Men hvorfor bryr Eilertsen seg med denne saken, hvorfor sliper han ikke sitt sylskarpe intellekt mot andre og viktigere saker? Har han ikke annet å gjøre? Eilertsen er ansatt som studiekonsulent i Filosofi på ISV.

Trenger vi han, trenger samfunnet han? Som filosof innehar Eilertsen en stor kunnskapsmengde om flere saker. Blant annet har filosofer god greie på etikk. Det er mange filosofer her i Tromsø. Samtidig driver en på med geneteknologisk forskning på IMB, her på Universitetet. Hvorfor stiller ikke filosofene spørsmål ved dette? Menneskene er i ferd med å utrydde alt livet på jorden, det gis også lokale bidrag til dette. Hvor er filosofene? Det er full opprustning her i Nord, og ren fornuft tilsier at dette er galskap. Hvor i helvete bliver filosoferne av? En lysning kan ses i at filosofene har engasjert seg i fiskerikrisen, men det er det eneste. Det er på tide at det skjer noe, for hva skal samfunnet med en haug personer som bare tjener penger, men som ikke gjør annet en spy på studentene en gang imellom. Spark dem, sier jeg.

Det kan være grunn til å spørre seg om universitetet er en verden, eller om verden er i universitetet. Lever vi fullstendig frakoblet fra de realiteter som omgis ikke-studenter og ikke-universitetsansatte? Deresom Jan-Arne Eilertsen har rett, består verden av samurai-heroister, analfabeter og en rekke andre avskyelige skapninger. Kanskje burde han prøve å drepe dem med den smørkniven av intellektuelle kunnskaper han har. Jeg tror han vil svi seg ute i den store verden, for slike manerer som han legger for dagen kvitteres med bank. Han går ihvertfall på trynet i sitt forsøk på å tilintetgjøre Hauges synspunkter. Håper for hans del at slike kamikaze-manøvrer ikke blir gjentatt.

Det er mangt og meget en kunne si om det å studere på Universitetet i Tromsø. Det som er sagt ovenfor er deler av en helhet vi omgir oss med til daglig. Selv sitter jeg igjen med et inntrykk av at vi som studenter er for late på mange områder. Vi gidder ikke å engasjere oss i saker hvor vår egen skjebne skal fastlegges. Studentpolitikken ligner på en sandkasse med et stort gjerde. De innenfor kommer ikke ut, og de utenfor kommer ikke inn. Men studentpolitikkerne fortjener honnør for deres heroiske innsats for oss andre hengeromper, for oponionen blant studentene kan knapt kalles særlig interessert. Derfor avslutter jeg som Nietzsche; REIS DEG MENNESKE!

Av Geir Runar Karlsen

Betongsamfunnets svøpe

Nord-Norge: Snø, bergrubber, vindskjev krattskog og nakne trær. Et par velsignede sommermåneder kan nordlendingen nyte blomstrende fauna og livgrønne vidder. Men ikke ved Universitetet i Tromsø.

Der byr man studenter og ansatte betong. Stenlabirintens som nå bygges på Universitetsplassen vidner om en monumental mangel på forståelse for den nordnorske lengsel etter grønn natur. I stedet

for å bygge med stein som vi har nok av fra før, burde vi plante trær og blomster. Der kunne vi sitte under løvkronen og nyte solens lys og varme, på koselige trebenker.

Av K.W. Danielsen

Forsømming av nynorskbrukarar

Eg viser til kopi av eksamensmelding der eg har kryssa av for at oppgavetekst ønskes på nynorsk.

Tiltross for dette er eg ikkje registrert som nynorskbrukar (sjå kopi). Dette gjeld også for fransk grunneven. Der eksisterte det ikkje oppgavetext på nynorsk i det heile tatt, enda eg heilt klart sa i frå at eg var nynorskbrukar ved oppmelding til eksamen. Eg har heller ikkje fått

semesterkort på nynorsk.

Dette ser eg som ei bevisst neglisjering av meg som nynorskbrukar. Eg lurar i det heile tatt på kva som er vitsen med å sette kryss på kva slags målform ein ønsker, når dette ikkje blir tatt hensyn til? Dette vil eg gjerne ha svar på.

Med helsing
Kaj Pieter Heimland

UNIVERSITETET I TROMSØ		NB. TA VARE PÅ KOPPIER	
Universitetet i Tromsø Studieavdeling Postboks 635 9001 Tromsø		Eksamensmelding for <i>KA</i> semesteret 19 <i>90</i>	
Etternavn: HEIMLAND	Født: 21.12.65	Personnr.:	Oppgavetekst ønskes på: ☐ Bokmål ☒ Nynorsk
Fornavn: KAT PIETER	Adresse: LARS HAUAGESVEI 23 9000 TROMSØ		☐ Ordinær eksamen ☐ Utsatt prøve/kort, etc.
Semesteravgiften må være betalt og registrert levert til Studieavdeling for at eksamensmeldingen skal være gyldig. Meldingsfrist: 1. mars i våsemesteret 1. oktober i høstsemesteret			
Jeg melder meg til eksamen i følgende fag i innværende semester:			
FORBEREDENDE PRØVER		MEDISIN, FOLKEHELSEVITENSKAP	
70001 ☒ Examen philosophicum, normalerorientert		101010 ☐ Medisin grunnlag	
70002 ☐ Examen philosophicum, selvstudiumorientert		101200 ☐ Medisin stadium I-eksamen	
eksamenrettet selvstudium:		101210 ☐ Medisin stadium II-eksamen	
80005 ☐ Forproven i fonetikk og språkvitenskap		101220 ☐ Medisin stadium III-eksamen	
NORSK FOR UTEMLANDSKE STUDENTER		100010 ☐ Folkehelsevitenskap, 1. semester	
800150 ☐ Interfagsprogram		100012 ☐ Folkehelsevitenskap, 2. semester	
REALFAG			

På sitt verste?

Da jeg leste baksiden på forrige nummer av Utopia (9.mai), slo det meg at verden er full av dårlige journalister, eller skribenter om du vil - og at minst en av dem har en fot innenfor Utopia. Jeg trodde Utopia-redaksjonen holdt seg for god til å servere dritt i beste stil a la "Se og Hør" på dyrkjøpt spalteplass betalt av studentene i Tromsø.

Kjære Freddik, har du for vane å "ræve" deg inn på kjendiser i håp om å få drite dem ut på trykk? Jeg skulle like å høre hva som var motivet for å skrive den "møkka" du gjødslet baksiden til Utopia med. Det må ha vært sterke motiver, siden du la all presse-etikk til side i forsøket på å være morsom - eller var det et tragisk utslag av mindreverdighetskomplekser, eller ren og skjær misunnelse?

Stakkars "Horney" som du så diskret kalte han. Desverre var det vel ingen tvil om hvem du siktet til, siden du ellers ga så utfyllende opplysninger om hans identitet. Jeg kan i grunnen godt forstå at han ble irritert over at du hang over ølglasset hans med penn og notisbok. Som den pågående journalist du er, så tok du ikke hensyn til hans protester. Tvert imot, du hang til og med over han da han spydde på do, og merket deg hver eneste detalj som du så

refererte for Utopias lesere. At stakkaren skyttet notatboken din ned i toalettet, var tydeligvis til ingen nytte - du forstod tydeligvis ikke hintet.

Kjære Freddik (et "kunstnernavn" ?), når du skriver for å henge ut andre personer, så skriv under med fullt navn - det har leserne krav på, og ikke minst offeret som du henger ut. Tilslutt stiller jeg spørsmålstegn ved vurderings-vennen til ansvarlig redaktør og redaksjonssjefen i Utopia som lar slikt gå på trykk!

Av Nina Sjømo

En petitskribent er i Tanums store rettskrivningsordbok definert som en "bladmann som skriver små, humoristiske artikler." Det var Utopias faste petispalte som falt innsenderen tungt for brystet. Vi kan berolige innsenderen med at det ikke er noen bestemt person som beskrives. Målet for peti-skribenten var å beskrive deler av rocke-miljøet i Norge, slik han opplever det. Det spesielle hendelsesforløpet som innsenderen viser til burde tvert om bekrefte at innholdet er fiksjon.

Red.

Solguden

Første gang jeg møtte solguden Urd var på Café Blitz - bak de lystette barrikadene som omringer dette selsomme stedet. På denne solfylte høstdagen i Oslo slapp ikke en eneste solstråle inn der jeg satt ved min kaffekopp, i samtale med en kjær venn.

Det kom som en stor overraskelse på meg at jeg skulle møte en solgud akkurat der og akkurat da.

Urd kom gående fra et hjørne i kaféen og bort til vårt lille bord. Det var ikke til å unngå å legge merke til hans frosne stålblekk. Han så langt fra hjerteløs og kynisk ut, men fylt av intenst engasjement. Urd hadde et klede rundt livet, bar overkropp, og i hånda bar han en trestokk. Håret han var svært og rufsete og mannen var lettere ubarbert.

Han stirret på hånda til min venn, -tydeligvis var det ringen hans som fanget oppmerksomhet.

Som for å være hyggelig, spurte han min venn: -Hvor har du fått den ringen fra? En innledende replikk, tenkte jeg, for å bringe en eller annen samtale i gang. Det viste seg at slik var det ikke...

Min venn hadde ikke rukket å svare før solguden Urd konstaterte: —Den ringen er veldig viktig, -den er helt spesiell. Min venn, som ikke kunne se noe som helst bemerkelsesverdig med sin ring så spørrende inn i Urd's intense grå øyne. Urd fortsatte: -- Den ringen kommer til å bety alt for deg, for den er på nivå 25. Du må ta godt vare på den. Alt som er over nivå 22 er helt spesielt. Den fins en bok om dette, og den kan du kjøpe lenger nede i Pilestredet. Den boka bør du ha, der står det om alle nivåene, og om alle gudene. Når du bærer denne ringen kan du bli en av gudene. Jeg er guden Urd, og du kan bli en av gudene - du kan bli solgud akkurat som meg. Det bor en borte i Fredensborgveien, og han er også gud. Jeg er guden Urd, og jeg kjenner alle gudene.

—Jeg er guden Urd.

—joachim

Baksidebildet

Sommer! Camilla, Thomas og Trond på telttur. Ha en like god sommer!

Foto: Asle Rønning

Jusshjelpa søker daglig leder

Juss Hjelpa er studentrettshjelpetiltak og består i dag av 12 saksbehandlere i 40% (2/5) stilling samt en daglig leder i 80% (4/5) stilling. Fra høsten utvides saksbehandlerstaben til 15 stk. Arbeidsområdet vil i hovedtrekk være administrasjon, koordinering og økonomisk planlegging av driften. Dette innebærer utarbeiding av budsjett, skyggeregnskap forvaltning av de interne og eksterne konti, innkalling og avvikling av styre- og allmøter. Det er utarbeidet instruks for stillinga. Vi søker etter en

initiativrik og beslutningsdyktig person. Det vil bli lagt vekt på tidligere erfaring i liknende arbeid samt rettspolitisk engasjement. Vi er imidlertid villig til å drøfte den enkelte søkeres kvalifikasjoner nærmere. Stillingen lønnes i statens lønnsregulativ ltr. 16, ansettelsestiden vil være 1 år med 3 mnd prøvetid.

Søknadsfrist: mandag 18. juni. For nærmere informasjon kontakt daglig leder Odd A. Hoika, 44559.

Søknaden sendes Juss Hjelpa i N-N, Breivika Senter, 9000 Tromsø

Vennekontakt

Vennekontaktene ved Universitetet er organisert gjennom sosialkonsulenten for utenlandske studenter.

Vennekontaktens oppgave er å være til hjelp for en utenlandsk student i det første møtet med oss nordmenn.

Utenlandsstudentene trenger informasjon om Universitetet, vårt norske dagligliv, om hvordan skaffe seg informasjon om vårt samfunn uten å gå veien om offentlige institusjoner og kontorer hver gang.

På en uformell måte kan vennekontaktene bidra til å støtte utenlandsstudentene.

Som vennekontakt har en selv muligheten til å få internasjonale venner, og lære mye om deres erfaring, bakgrunn og kultur. Dette er spennende!

Dersom du har lyst til å være vennekontakt, kan du ringe sosialkonsulent ANE MARI HEKTOEN, telefon 81012

TIL SALGS!

Sofagruppe 3 + 2, bord og hjørnebord

Selges av: Hans Olav Gjendem

Tlf: 35938 eller 92200

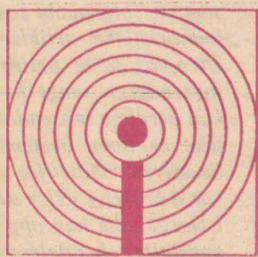
Journalist!

Er du interessert media og journalistikk? Studentavisa Utopia skriver om det som rører seg i universitets- og studentmiljøene. Vi trenger

nye medarbeidere i vår redaksjon. Du finner oss i kjelleren på ISV/ISL, ved kantina. Er du interessert - stikk innom og ta en prat!

STUDENTFORENINGER!

ANNONSERING AV MØTER OG ARRANGEMENT ER GRATIS I UTROPIA. RING TLF. 44 283

**STUDENT
RADIOEN**

TROMSØ FM 105.6

Studentradioen i Tromsø, Kjærbygget, Strandgata 5/7, 9000 TROMSØ Telefon : 57 388

PROGRAM TILBUD

Morrasending:
Man.-fre. Kl. 07.30-10.00
Ettermiddagssendinger:
Man.-fre. Kl. 15.00-16.00
Mandag Kl. 17.30-19.00
Lørdag Kl. 13.30-15.00
Søndag Kl. 14.00-16.00
Søndag Kl. 16.00-17.00

Kveldssendinger:
Mandag Kl. 22.00-22.30
Tirsdag Kl. 22.00-23.00
Onsdag Kl. 22.00-23.00
Torsdag Kl. 22.00-23.00
Kl. 22.30-23.30
Kl. 23.30-24.00
Kl. 00.00-02.00
Fredag Kl. 19.30-21.00
Lørdag Kl. 17.30-19.00
Søndag Kl. 18.00-19.00

MORRAKVITTER

GOD ETTERMIDDAG
PLATESPEILET (GAMMELPOP)
KULTURSENDING
MUSIKKMAKSIMUM
KLASSISKE TONER

STUDENTHJØRNET
TROPICAL EKSTRAVAGANSA
OASEN. Kulturmagasin.
FILMKLUBB HALVTIME
JAZZFORUM
PLATENYTT
NATTSENDING
BEATSERVICE
TUNE-IN HARD ROCK RADIO
SØNDAGS ÅPENT